

**ŠOLA ZA ČASTNIKE
21. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTA**

ZAKLJUČNA NALOGA

SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE V SLOVENIJI

Kandidat, slušatelj: des, Boštjan Kopše

Mentor: VVU XII r. mag. Gregor Potočnik

Maribor, junij 2010

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
Slovenska vojska
Poveljstvo za doktrino, razvoj,
izobraževanje in
usposabljanje Šola za
častnike

Številka:

Datum:

ZAKLJUČNA NALOGA

SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE V SLOVENIJI

Kandidat, slušatelj: des, Boštjan Kopše

Mentor: VVU XII r. mag. Gregor Potočnik

Maribor, junij 2010

KAZALO

POVZETEK.....	i
SUMMARY	ii
1 UVOD.....	1
1.1 Izhodišče zaključne naloge	1
1.2 Namen in cilj raziskave	1
1.3 Metode dela	2
1.4 Struktura zaključne naloge	2
2 ZGODOVINSKI PREGLED NASTANKA SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE	3
2.1 Zgodovinski pregled nastanka Slovenske vojske	3
2.2 Zgodovinski pregled nastanka Policije	3
3 SISTEM NACIONALNE VARNOSTI	5
3.1 Podsystem varnostni sestav.....	6
3.1.1 Sistem zaščite in reševanja	6
3.1.2 Obramba – Slovenska vojska	7
3.1.3 Notranja varnost - Policija.....	9
4 KREPITEV SODELOVANJA	11
4.1 Nov korak h krepitvi sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo.....	11
5 SODELOVANJE NA TERENU.....	12
5.1 Varovanje državne pomorske meje.....	12
5.1.1 Naloge policije na morju	12
5.1.2 Naloge 430. mornariškega divizionu Slovenske vojske na morju.....	13
5.2 Ideja obalne straže v Republiki Sloveniji.....	13
5.3 Terorizem in Slovenci.....	15
5.3.1 Nacionalna ureditev na področju terorizma; upravljanje in vodenje.....	16
6 SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE	16
6.1 Formiranje in sodelovanje obveščevalno varnostne mreže	16
6.1.1 Svet za nacionalno varnost.....	18
6.1.2 Kriminalistična služba v sestavi Ministrstva za notranje zadeve.....	18
6.2 Sodelovanju na področju logistike	18
6.3 Sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja.....	19
6.4 Sodelovanje na področju promocije organizacij in skupno organiziranje športnih prireditev	21
6.5 Izmenjava materialnih sredstev.....	21
7 TRENDI IN MOŽNOSTI SODELOVANJA MED SLOVENSKO VOJSKO IN POLICIJO	21

7.1 Pristojnosti na morju – trend obalne straže	21
7.2 Trend sodelovanja na področju duhovne oskrbe	22
7.3 Trend sodelovanja na področju logistike – vzdrževanje materialnih sredstev	24
7.4 Trend prednosti s informacijsko prenovo procesov - vzdrževanje	26
7.5 Trend skupnega radijskega sistema TETRA	27
ZAKLJUČEK	28
LITERATURA	30
VIRI	31
ZAKONI	31
SEZNAM SLIK IN TABEL	32
SLOVAR TUJIH IZRAZOV	35
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC	35
PRILOGE	35

POVZETEK

Danes je nacionalno in mednarodno varnostno okolje postavljeno pred velike izzive. Pojav novih virov ogrožanja, je pred organe nacionalno varnostnih sistemov in mednarodnih organizacij postavilo zahteve po drugačni organiziranosti in opredelitvi novih nalog ter pristojnosti. Nacionalno varnost je mogoče zagotavljati predvsem z uspešno kombinacijo različnih sistemov in dejavnosti, tako na nacionalni kot tudi na nadnacionalni ravni. Zaradi novih oblik ogrožanja, s katerimi se danes sooča mednarodna skupnost, države vse intenzivneje sodelujejo pri zagotavljanju lastne in posledično kolektivne varnosti v okviru mednarodnih organizacij.

V zaključni nalogi bom predstavil sodelovanje Slovenske vojske in Policije. Ocenjujem, da je v Sloveniji razmejitev med Slovensko vojsko in Policijo še vedno, saj zastavlja mejo med notranjo in zunanjo varnostjo, kar predstavlja bistven problem v sodobni državi. Povezovanje je potrebno saj so teroristične aktivnosti in kriminalna dejanja vse pogostejši pojav in če omenim še vse večje število naravnih nesreč, govorimo že o resnem problemu, ki ga je potrebno reševati s sodelovanjem.

V zaključni nalogi bom tudi navedel področja in primere sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo. Ker ima Republika Slovenija omejene kadrovske, finančne in druge možnosti, je za učinkovito delovanje na področju boja proti terorizmu bistvenega pomena doseganje usklajenih ukrepov med vsemi subjekti nacionalno varnostnega sistema.

Predstavil bom dobre prakse sodelovanja v preteklosti in smernice ter neizkoriščene možnosti. Kot cilj naloge sem si zadal, da spoznam področja sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo do te mere, ki omogoča spoznati trende krepitev sodelovanja v prihajajočih letih. Sodelovanje je na obveščevalnih področjih ter o pretoku informacij v realnem času je v zadnjih letih močno napredovalo. In je dober pokazatelj nujnosti sodelovanja med notranje-varnostnim in zunanje-varnostnim sistemom.

KLJUČNE BESEDE

Sodelovanje, terorizem, nemiri, varnost, blaginja

SUMMARY

Today, national and international security environment is in front of great challenge. The emergence of new sources of threat, the authorities of the national security systems and international organizations put different requirements for organization and definition of new roles and responsibilities. National security can be provided mainly by the successful combination of various systems and activities both at national and at transnational level. Because of new forms of threat, which is now facing the international community, the country is intensely involved in providing their own collective security and, consequently, in international organizations.

In the final task I will talk about cooperation between Slovenian Armed Forces and the Police. I estimate that the distinction between Slovenia Slovenian army and Police are still too big raises because the boundary between internal and external security as an essential problem in modern country. Integration is necessary because of terrorist activities and criminal acts are increasingly frequent and yet to name any more natural disasters are already talking about a serious problem which must be resolved through cooperation. In this work I have also mentioned how the cooperation between internal and external security regulated major European countries. Since the Republic of Slovenia has limited personnel, financial and other options for the effective operation in the fight against terrorism are essential to achieve coordinated action among all the subjects of national security.

KEY WORDS

Cooperation, terrorism, riots, security, prosperity

1 UVOD

1.1 Izhodišče zaključne naloge

Kot izhodišče zaključne naloge sem si zastavil dejstvo, da kljub sicer relativno zadovoljivi zakonski osnovi sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo razen obveščevalno varnostnega izmenjavanja informacij ter področja usposabljanja in izobraževanja sodelovanja skoraj ni oziroma že več let je znana ideja po združevanju posameznih služb, vendar do tega še v veliki meri kot se je sprva načrtovalo ni prišlo. V zaključni nalogi bom predstavil zakonske osnove, potrebe po spremembah ter trende, ki bodo vodili v krepitev sodelovanja. Izpostavil bom nacionalno varnostni model, kjer bom nakazal težave in prepreke, ki predstavljajo ovire v krepitvi sodelovanja. Izpostavil bom področja kjer je sodelovanje najmočnejše in iz državotvornega vidika njuno. Izpostavil bom tudi smernice kam trenutna situacija nakazuje poti sodelovanja ter navezal tematiko na praktične primere sodelovanja. V nekaterih primerih sem imel možnost tudi sam sodelovati izključno na taktični ravni kot vojak udeležen na usposabljanjih in vajah ter na področju logističnih manipulacijah za potrebe Policije.

Ocenjujem, da bom tekom spoznavanja sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo spoznal pomembnost in vsebinske razloge posameznega sodelovanja. Tematsko je sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo trenutno aktualna tema in konstruktivni predlogi po sodelovanju so nekaj vsakodnevnega. Trenutna globalna finančna kriza ima negativne razsežnosti tudi na Slovensko gospodarstvo kar občuti celoten javni sektor med drugim tudi Slovenska vojska in Policija. Pojavljajo se ideje po združevanju specialističnih področij, kot so kinologija, tečaji tujih jezikov in tečaji letalstva, zdravstvene oskrbe pirotehnike ipd. Pred leti je bilo doseženo že veliko, realizacija določenih specialnih službe je izkazala prve rezultate in kot dobra praksa se bo sodelovanje še krepilo. Izpostavil bi pomemben korak ki je bil narejen 18.05.2010 ko je prišlo do podpisa dogovora o sodelovanju med Slovensko vojsko in Policijo. Na predstavljenih izhodiščih nameravam snovati zaključno nalogo.

1.2 Namen in cilj raziskave

V zaključni nalogi želim na podlagi analiziranega stanja določiti stopnjo sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo ter smernice, ki bi vodile v okrepitev sodelovanja in posledično v racionalizacijo, ki jo narekuje trenutno globalno okolje. Ocenjujem, da je trenutno sodelovanje med organizacijama na zelo nizki ravni oziroma sodelovanja skoraj ni. Na tej točki bi izpostavil, da zakonsko področje sodelovanja ni ustrezno urejeno, oziroma je le omenjeno kar pa ne zadostuje. Kot cilj naloge sem si zastavil preučitev trenutnega stanja na področju sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo, na katerih področjih je bilo v preteklih letih uspešno sodelovanje in smernice za okrepitev sodelovanja.

Na podlagi primerjalne analize lastnih spoznanj v obdobju mojega službovanja v Slovenski vojski od leta 2004, ter udeležbi na mirovni misiji KFOR Sikon 13 – Kosovo 2006 bom podal nekaj predlogov po okrepitvi sodelovanja ter izpostavil težave, ki omejujejo sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo. Omejil se bom na sodelovanje zgolj v Republiki Sloveniji vključil bom nekatere praktične primere kjer sem bil udeležen na taktični ravni, ter iz njih oblikoval mnenje glede na videnje posameznika, ki je zgolj fragment v tako velikih sistemih kot sta Slovenska vojska in Policija. Omenjene izkušnje vsekakor predstavljajo potencialno prednost in nepristranskost analiziranja trenutnega stanja ter poti do realizacije primarnega cilja zaključne naloge.

1.3 Metode dela

V zaključni nalogi se bom posluževal deskriptivne metode, metode analize primarnih in sekundarnih ter internetnih virov in primerjalne metode. Metodo analize primarnih, sekundarnih in internetnih virov bom uporabil v poglavjih, v katerih bom najprej definiral temeljne pojme. Sledila bo kratka predstavitev izoblikovanja Slovenske vojske in Policije. V nalogi nameravam izpostaviti posamezne segmente sodelovanja med Slovensko vojsko in policijo v Republiki Sloveniji. Predstavil bom trenutno raven sodelovanja in smernice, ki bodo silile v spremembe strukture tako v Slovenski vojski kot v Policiji. Prvi koraki, ki nakazujejo potrebo po sodelovanju v smislu racionalizacije delovanja ocenjujem, da bodo narejeni v kratkem, saj finančna kriza tako Slovensko vojsko kot Policijo pelje v sodelovanje ter posledično racionalizacijo določenih področij delovanja. Primerjalno metodo bom uporabljal tekom celotne zaključne naloge. Uporabil bom tudi zgodovinsko - primerjalno metodo. Predvsem v poglavju nastanka izoblikovanja Slovenske vojske in Policije, kot ju poznamo danes. Ta metoda mi bo služila za preučevanje kasnejših smernic sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo v Republiki Sloveniji.

1.4 Struktura zaključne naloge

Zaključno nalogo bom strukturiral tako da uvodoma predstavim zgodovinsko izoblikovanje Slovenske vojske in Policije ter pomembne mejnike na kratko opišem. Nato bom nalogo snoval z umestitvijo Slovenske vojske in Policije v sistem nacionalne varnosti, kjer nameravam opredeliti področje delovanja, na kratko izpostavim iz razloga vse bolj pomembnega segmenta tudi v Republiki Sloveniji, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter sistem zaščite in reševanja in sodelovanje organizacij, pri odpravi posledic naravnih nesreč, ki smo jim bili v preteklih letih pogosto priča. Nalogo bom snoval v nadaljevanju tako da bom predstavil nastanek in zakonske podlage za sodelovanje Slovenske vojske in Policije, nato bom poiskal indikatorje, ki nakazujejo možnost sodelovanja na zakonski podlagi. Predstavil bom dobre prakse sodelovanja v preteklosti in smernice ter neizkoriščene možnosti. Izpostavil bom tekom naloge tudi trend, ki bo prej ali slej zajel tudi relativno mlade države, kot je Republika Slovenija, trend med organizacijskega sodelovanja tudi na ravni zunanje in notranje varnosti, torej Slovenske vojske in Policije. Zastavil sem si dve hipotezi, ter ju tekom naloge analiziral ter ob zaključku zaključne naloge tudi verificiral.

Zaključno nalogo sem zasnoval iz vzpostavitve notranje-varnostnega in zunanje-varnostnega sistema kot ga imamo danes. Z namenom okrepitve varnostne zavesti in zagotovitve blaginje prebivalcev Republike Slovenije je sodelovanje med notranje-varnostnim in zunanje-varnostnim resorjem nujno. V nalogo nameravam vključiti praktične primere ki prikazujejo sodelovanje, stopnjo sodelovanja in težave, ki se pojavljajo predvsem na izvedbeni taktični ravni kjer sem imel možnost sodelovati.

1.5 Hipotezi

Hipoteza 1: Republika Slovenija je relativno mlada država in narava dela Slovenske vojske in Policije sicer ne samo da omogoča sodelovanje, sodelovanje je nujno potrebno zaradi prepletenosti področja notranje in zunanje varnosti.

Hipoteza 2: V naslednjih letih se bo moralo sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo iz naslova racionalizacije še okrepiti.

2 ZGODOVINSKI PREGLED NASTANKA SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE

2.1 Zgodovinski pregled nastanka Slovenske vojske

Vse od nastanka prve slovenske države v 7. stoletju vlada Slovenska vojaška tradicija. Posebej se je ohranil spomin na boje s Turki ki so se vrstili od 14.stoletja do leta 1593 ob zmagi pri Sisku. Znani so tudi kmečki upori, ki so imeli na Slovenskih tleh narodno prebujevalni značaj. V vojski avstro-ogrske monarhije so bili slovenski polki in vojaki cenjeni in znani kot zelo dobri. Iz njih je leta 1918 nastala prva slovenska vojska v sodobni zgodovini Slovencev. Štela je približno 12.000 mož in je pod vodstvom generala Rudolfa Maistra v bojih za severno mejo ohranila Maribor z zaledjem ter vzhodno Koroško. Leta 1919 je bila Slovensko vojsko nadomestila Jugoslovanska vojska. V letih okupacije od 1941 do 1945 je nastala skoraj povsem samostojna slovenska partizanska vojska. Napad držav članic Varšavskega sporazuma na Češkoslovaško leta 1968 je jugoslovanski politični in vojaški vrh prepričal, da Jugoslavija potrebuje bolj učinkovite oborožene sile. Zato je bila sprejeta doktrina splošne ljudske obrambe. Ustanovljena je bila Teritorialna obramba republik in pokrajin. Glavni štab za splošni ljudski odpor je bil v Sloveniji ustanovljen leta 1968. V skladu z izkušnjami iz II. svetovne vojne je bila Teritorialna obramba, organizirana predvsem v obliki odredov. V organizaciji oboroženih sil je imela Teritorialna obramba imela vlogo pomožnih sil Jugoslovanske ljudske armade. V prostoru bivše Jugoslavije so se izčrpale vse možnosti za skupno bivanje. In vzpostavili so se pogoji za odcepitve, želja po samostojni Sloveniji.

Minister za obrambo in minister za notranje zadeve sta skladno z Ustavo Republike Slovenije in Zakonom o splošni ljudski obrambi v največji tajnosti oborožila Manevrsko strukturo narodne zaščite, ki je hrbtenica oblikovanja slovenskih oboroženih sil. V Teritorialni obrambi se je na eni strani oblikoval ozek krog, ki je stal ob strani JLA, in na drugi velika večina pripadnikov Teritorialne obrambe, ki so z naklonjenostjo sprejemali demokratizacijo slovenske družbe. Vrhunec so nasprotja dosegla oktobra 1990, ko je zvezna armada nasilno zasedla prostore Republiškega štaba Teritorialne obrambe. Po tem dogodku je slovenska oblast imenovala novega načelnika štaba. Sledila je osamosvojitvena vojna v kateri je bil JLA premagan in kot je navedel prvi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan, »Zadišalo je po samostojni Sloveniji«. Dne 24. junij 1991 - Slovenija dobi nov grb in zastavo. Dne 26. junij 1991 - Predsednik Milan Kučan na slovesnosti na Trgu revolucije v Ljubljani razglasi samostojnost Republike Slovenije. Sledilo je obdobje vzpostavljanja institucionalne ureditve novonastale države in nato preimenovanje oboroženih sil Teritorialne obrambe v Slovensko vojsko.

2.2 Zgodovinski pregled nastanka Policije

Zasnovo oblikovanja današnje policije štejemo 8. junij 1849, ko je cesar Franc Jožef I. po vzoru francoskih orožnikov potrdil ustanovitev nove varnostne organizacije - orožništva tudi v Avstro-Ogrski, kamor smo takrat spadali Slovenci. Leto 1848 je s svojimi revolucionarnimi idejami in »prebujanjem narodov« pretreslo cesarstvo, zato je bilo treba poskrbeti za varnost in red. Cesarski hiši je bila najbolj vdana vojska, zato ni presenetljivo, da so tudi vojaški polki prispevali potrebno število vojakov, ki so postali del orožniškega moštva.

Orožništvo kot sprva vojaško organizirana straža je imelo dve temeljni nalogi, in sicer so bili orožniki dolžni skrbeti za notranjo varnost in pomagati državnim organom. Sčasoma so se vojaške prvine vse bolj umikale policijskim. Njegova organiziranost se je ujemala s tedanjo upravno razdelitvijo cesarstva. Na tedanjem slovenskem ozemlju so delovala deželna poveljstva v Ljubljani, Celovcu, Gradcu in Trstu; dežela Kranjska pa je bila

razdeljena na 11 okrajnih glavarstev, v katerih je orožnikom poveljeval stražmojster, ki je bil hkrati še vodja orožniške postaje v glavnem mestu okrajnega glavarstva. Tako kot danes na policijskih postajah so tedaj orožniki svoje naloge opravljali na orožniških postajah. Hkrati z ustanavljanjem državnega orožništva so v občinah zasnovali lastno službo za opravljanje nalog, ki jih je lokalnim skupnostim nalagal zakon o občinah. Cesar Franc Jožef I. je 10. julija 1850 podpisal odlok Temelji za organizacijo policijskih oblasti, ki je predvidel ustanovitev policijskih oblasti v večjih mestih, če so to zahtevali varnostni razlogi ali pa obseg varnostnih nalog, pa tudi v drugih krajih. Policijska oblast je bila na prvi stopnji podrejena mestnemu glavarju, na deželni ravni so bili odgovorni deželnemu predsedniku. Najvišji upravni in policijski šef je bil notranji minister na Dunaju (Kolenc, 2002: 11).

Po koncu prve svetovne vojne in razpadu Avstro-Ogrske je Slovenija v novo nastalo Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev vstopila ne samo s svojo vojsko, temveč tudi s svojimi orožniki. Po podatkih iz leta 1918 so policisti in orožniki sodelovali z generalom Rudolfom Maistrom, ki so mu bili kot vojaškemu poveljniku celo podrejeni, in zagotovili, da sta severna Štajerska in južna Koroška ostali v Sloveniji. Za Slovenijo pa je bila izgubljena Primorska in del Notranjske, ki je po rapalski pogodbi pripadla Italijanom. Slovenski orožniki so bili podrejeni deželnemu orožniškemu poveljstvu v slovenski prestolnici. Vendar niso vsi obdržali službe, narodna vlada SHS v Ljubljani je prevetrila tako orožniške kot policijske vrste in odpustila vse, ki niso bili slovanskega izvora. Odpuščene Nemce, Italijane in Madžare so večinoma nadomestili slovenski fantje, ki so prišli iz Trsta, Goriškega in Istre. S sklepom vodstva Osvobodilne fronte, ki je v začetku združevala vse protifašistične sile v Sloveniji, je bila oktobra 1941 ustanovljena narodna zaščita, iz katere je po vojni nastala milica. Medtem ko so po tem sklepu po Sloveniji, še zlasti na Dolenjskem, ustanovljati enote narodne zaščite, so v Ljubljani že delovale relativno močne skupine narodnih zaščitnikov. Narodna zaščita je bila sestavni del partizanskih sil, zato so bile njene enote vojaško organizirane. Narodna milica, ki je nadomestila narodno zaščito, je opravljala klasične »policijske« naloge: varovanje življenja ljudi in njihovega premoženja, prijemanje storilcev kaznivih dejanj, vzdrževanje javnega reda. Leta 1955 je bila ustanovljena stalna služba, ki je z Zakonom o organih za notranje zadeve naslednjega leta dobila formalno potrditev. V Ljubljani so takrat delovale tri postaje ljudske milice, prometna in železniška postaja ljudske milice. Kasneje je dobila tudi svojo postajo službenih psov in konjeniško enoto milice.

Pomembna prelomnica je sledila ob pripravah Slovenije na samostojnost in neodvisnost Septembra 1990 je Slovenija prevzela poveljstvo nad enotami Teritorialne obrambe, ki so kasneje prerasle v Slovensko vojsko, marca je nehala pošiljati slovenske nabornike v jugoslovansko vojsko, skupščina pa je sprejela zakon o obrambnem sistemu, če bi bila ogrožena svoboda, neodvisnost in ozemeljska celovitost slovenskega ozemlja. V času priprav na odpor je bila ključnega pomena ustanovitev Manevrske strukture narodne zaščite, ki je potekala v največji tajnosti. Po osamosvojitveni vojni in po letih prilagajanj ter izpolnjevanj kriterijev je Policija z Zakonom o policiji, ki je začel veljati 18. julija 1998, zagotovila pravno podlago za vzpostavitev policije kot organa v sestavi ministrstva za notranje zadeve. Policija je s tem pridobila visoko stopnjo samostojnosti, predvsem na področju opravljanja policijskih nalog in policijskih pooblastil (Kolenc, 2002: 11-35).

3 SISTEM NACIONALNE VARNOSTI

Sodobne države zagotavljajo svojim državljanom varnost na nacionalni ravni z delovanjem nacionalno varnostnega sistema. Za zagotavljanje nacionalne varnosti Republika Slovenija organizira sistem nacionalne varnosti, podlaga je Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 27/2010, ki temelji na pravnih, političnih, gospodarskih, materialnih, socialno - zdravstvenih, informacijskih, infrastrukturnih, znanstvenih, izobraževalnih in drugih zmogljivostih države. Pri tem ne zanemari pomena stopnje razvitosti varnostne kulture v družbi. Pravni temelj sistema nacionalne varnosti predstavljajo ustava, zakoni in drugi predpisi, sklenjene mednarodne pogodbe ter splošno veljavna načela mednarodnega prava. Politični temelj sistema nacionalne varnosti države so demokratično izvoljeni in oblikovani organi zakonodajne, izvršilne in sodne veje oblasti. Gospodarski temelj sistema nacionalne varnosti je stopnja razvitosti gospodarstva in njegova učinkovitost. Razvito in učinkovito gospodarstvo omogoča zagotavljanje finančnih sredstev za zadovoljevanje nacionalnovarnostnih potreb države in družbe. Delovanje sistema nacionalne varnosti Republike Slovenije je odvisno od gospodarske moči države. Socialno-zdravstveni temelj nacionalne varnosti je mreža socialnih in zdravstvenih zavodov ter drugih pravnih in fizičnih oseb, ki skrbijo za počutje in zdravje ljudi v vseh razmerah. Informacijski temelj delovanja sistema nacionalne varnosti so predvsem informacije, ki se nanašajo na prepoznavanje in analiziranje tveganj ter nevarnosti za nacionalno varnost. Te informacije se zagotavljajo vsem organom in službam, ki skrbijo za nacionalno varnost Republike Slovenije. Infrastrukturni temelj za razvoj sistema nacionalne varnosti je ključnega pomena, saj je ustrezna prometna, komunikacijska, energetska in preskrbovalna infrastruktura nasploh nujno potrebna za nemoteno in učinkovito delovanje nacionalno varnostnega sistema. Izobraževalni temelj sistema nacionalne varnosti so vsi izobraževalni, vzgojni, vrednotni in drugi elementi, s katerimi se zagotavlja pripravljenost in usposobljenost ljudi, organov, organizacij in služb za zagotavljanje lastne in skupne varnosti.

Pomemben nacionalno varnostni temelj je varnostna kultura državljanov, posebej tistih na vodilnih in vodstvenih položajih, saj stopnja razvitosti varnostne kulture vpliva na učinkovitost delovanja sistema nacionalne varnosti in njegov razvoj. (Grizold, 1998: 112)

(Slika1: NVS, Nacionalno varnostni sistem Republike Slovenije – predavanja šč)

Kot temeljni dokument na področju nacionalne varnosti, ki podaja podrobnejšo opredelitev nacionalnih interesov, varnostnega okolja ter varnostnih tveganj in virov ogrožanja države, njenih institucij, državljanek in državljanov je Resolucija o strategiji nacionalne varnosti (Uradni list RS 27/2010). Glede varnostnega okolja RS, ki po mojem mnenju predstavlja osnovo za ocenjevanje ogroženosti, Resolucija navaja, da se je po koncu hladne vojne občutno zmanjšala verjetnost globalnega oboroženega spopada. Bipolarna svetovna ureditev se je preoblikovala v manj pregledno stanje, ki je v mednarodne odnose prineslo nove izzive, tveganja in vire ogrožanja. Za obdobje po letu 1989 sta značilni nižja stopnja vojaške ogroženosti in nizka stopnja stabilnosti mednarodnega varnostnega okolja. (3.2/3 točka ReSNV-1) Kot navaja Splošni dolgoročni program obsega in razvoja Slovenske vojske, so spremembe v varnostnem okolju, spremembe virov in oblik ogrožanja, pomemben temelj za nadaljevanje in dokončanje preoblikovanja strukture in obsega Slovenske vojske.

3.1 Podsystem varnostni sestav

Podsystem sistema nacionalne varnosti Republike Slovenije je varnostni sestav in ima tri temeljne gradnike, ki so obramba, zaščita in reševanje in notranja obramba. Izpostaviti moram hierarhično strukturo ter razmeroma razvejano pot med Slovensko vojsko in Policijo iz hierarhičnega nacionalno varnostnega sistema lahko sklepamo, da je sodelovanje odvisno od prepletenosti le tega. In ocena iz **(SLIKA 1)** potrjuje namreč razvejanost ter vrzel med Slovensko vojsko in Policijo. Ocenjujem, da predstavlja birokratski vozec oviro v sodelovanju, kar lahko potrdim izključno z dejstvom, da je vpliv Javne uprave nad Slovensko vojsko in Policijo v tej meri, da ravno birokratske prepreke omejujejo delovanje sistema notranje in zunanje varnosti.

3.1.1 Sistem zaščite in reševanja

Sistem Zaščite, reševanja in pomoči je organiziran kot normativno, organizacijsko in funkcionalno samostojen in enoten sistem v državi, ki deluje v miru in v vseh spremenjenih razmerah, tudi v izrednem in vojnem stanju. Vanj so povezane vse reševalne službe in druge namenske sile za zaščito, reševanje in pomoč. Anžič (1997: 126) Doktrina konkretno opredeljuje sodelovanje Slovenske vojske v primeru naravnih in drugih nesreč ter nekatere vrste nesreč, ki zahtevajo njeno angažiranje, tudi posebej navaja.

Sile za zaščito, reševanje in pomoč so namenjene izvajanju ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, usposabljanju, vzdrževanju zaščitnih sredstev in reševalne opreme ter izvajanju drugih nalog pri vzdrževanju pripravljenosti. So razpoložljive človeške zmogljivosti društev, gospodarskih družb, zavodov ali lokalnih skupnosti, države ali drugih organizacij, ki so namenjene zaščiti, reševanju in pomoči ob naravni in drugi nesreči. Sile za zaščito, reševanje in pomoč organizirajo lokalne skupnosti, država ter določene gospodarske družbe.

Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah so: (2. Člen ZVNDN) ter

- enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij
- gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije
- enote, službe in organi Civilne zaščite
- Slovenska vojska
- Policija

Danes sestavljajo sile za zaščito, reševanje in pomoč na občinski, regijski in državni ravni prostovoljne reševalne službe (prostovoljni gasilci, Rdeči križ, slovenski Karitas, potapljači, kinologi, taborniki, skavti, radioamaterji, Gorska reševalna služba, Jamarska reševalna služba ter podobne službe) ter poklicne reševalne službe (poklicni gasilci, javna zdravstvena služba, javne službe socialnega varstva, javna veterinarska služba, ekološki laboratorij, rudarske reševalne enote, enota za reševanje ob nesrečah z jedkimi snovmi, mobilna meteorološka enota, gospodarske javne službe, javne službe regijskega ter državnega pomena in organizacije po pogodbi), Civilna zaščita (ekipe prve pomoči, enote za veterinarsko prvo pomoč, tehnične reševalne enote, enote RKBO, službe za vzdrževanje in uporabo zaklonišč, enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi, enote za

proženje snežnih plazov, enota za hitre reševalne intervencije in službe za podporo) in nekatere gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki se glede na naravo svoje dejavnosti vključujejo v ta sistem. O aktiviranju in uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči odloča pristojni poveljnik Civilne zaščite ali drug organ, ki je pristojen za vodenje v skladu z načrti zaščite in reševanja. Po sprejeti odločitvi pristojni center za obveščanje na podlagi načrtov aktivira reševalne službe in drugi sile za zaščito, reševanje in pomoč. Poveljnik Civilne zaščite lahko po presoji potreb in lastnih zmožnosti zahteva pomoč v silah in sredstvih tudi od Slovenske vojske. O sodelovanju Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju odloča Vlada v nujnih primerih pa minister za obrambo na predlog poveljnika Civilne zaščite Republike Slovenije oziroma načelnik GŠSV oziroma poveljnik Poveljstva sil po pooblastilu ministra za obrambo. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v 83. členu ureja sodelovanje Slovenske vojske in Policije na področju ter opredeljuje naloge pri zaščiti, reševanju in pomoči v skladu s predpisi ter usmeritvami pristojnega poveljnika Civilne zaščite oziroma vodje intervencije.

3.1.2 Obramba – Slovenska vojska

Z Zakonom o obrambi ki ureja vrsto, organizacijo in obseg obrambe države je bila zagotovljena pravna podlaga za delovanje Slovenske vojske. Republika Slovenija letos praznuje 19 let. Prav toliko časa mineva, odkar so se teritorialne enote Republike Slovenije, ki je bila leta 1991 še del SFRJ, odločile braniti na referendumu sprejeto odločitev Slovencev o samostojnosti svoje države. Tedaj še maloštevilni pripadniki Teritorialne obrambe (TO) niso slutili, da bo na njihovih temeljih zrasla moderna vojaška organizacija s profesionalno vojsko, ki bo kot prva z območja Balkana vstopila v Nato. Danes nas v mednarodnem okolju ogrožajo organiziran kriminal, trgovina z mamili, mednarodna migracija, trgovina z orožjem, trgovina z belim blagom in morebitni teroristični napadi, kar posledično zahteva poenotenje postopkov ter sodelovanje Slovenske vojske in policije, ter v obdobju recesije še optimizacijo in racionalizacijo delovanja. Resolucija o strategiji nacionalne varnosti (Uradni list RS, št. 27/2010 z dne 2.4.2010) opredeljuje Slovensko vojsko, kot obrambno silo Republike Slovenije, katera izvaja vojaško obrambo samostojno ali v sodelovanju z zavezništvom na podlagi mednarodnih pogodb.

Poslanstvo Slovenske vojske je, da v sodelovanju z zavezniki:

- izvaja vojaško obrambo Republike Slovenije
- odvrne vojaško agresijo na Republiko Slovenijo
- vzpostavi suverenost na celotnem ozemlju Republike Slovenije ter
- prispeva k mednarodnemu miru in stabilnosti.

Bistvene naloge:

- vzdrževanje pripravljenosti za delovanje,
- aktiviranje in mobiliziranje sil,
- premestitev v območje delovanja,
- defenzivno
- ofenzivno delovanje.

Druge naloge:

- prispevek k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti,
- podpora pri zagotavljanju varnosti in blaginje državljanov Slovenije.

Slovenska vojska deluje na treh ravneh:

- taktična raven
- operativna raven
- strateška raven

(Vir 3)

Ministrstvo za obrambo je izdalo Usmeritve za izdelavo načrta delovanja in delovanje Slovenske vojske pri zaščiti, reševanju in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah št: 842-1/2009-4 z dne 30.03.2009, ter predstavlja temeljni usmeritveni dokument pri izdelavi, dopolnitvi trenutnih načrtov UJMA v nove imenovane VIHRA.

Direktiva za izdelavo načrta delovanja in delovanje Slovenske vojske pri zaščiti, reševanju in pomoči ob naravnih nesrečah št: 804-1/2009-33 z dne 21.05.2009 je bila podpisana s strani načelnika Generalštaba generalmajorja mag. Alojza Štajnerja ter opredeljuje izhodišča za izdelavo celovitega načrta delovanja in zagotavljanja možnosti za načrtno delovanje Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ter ob pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Konceptualno načrti nadgradijo trenutno veljavne načrte pod nazivom »UJMA« ter se bodo preimenovali v »VIHRA« ter so dopolnjeni s natančneje opredeljenimi nesrečami in pojavi, ki ogrožajo življenja in dobrine.

Zakonska podlaga za sodelovanje s Policijo

Sodelovanje Slovenske vojske in Policije zakonsko ureja 24. Člen Zakona o službi v Slovenski vojski – ZSSloV pod nazivom "podpora policiji in druge naloge" ker ocenjujem, da je za zakonsko podlago sodelovanja preveč splošen okvir in za sodelovanje bi bilo potrebno natančneje zakonsko določiti in opredeliti večji spekter področij, kot jih trenutno ureja. 24. Člen ZSSloV ureja namreč sodelovanje Slovenske vojske in Policije pri varovanju državne meje, pri varovanju določenih objektov ali območij ter izvajanju drugih nalog oziroma nudi pomoč drugim državnim organom v okviru svojih zmogljivosti.

Zakon o službi v slovenski vojski Uradni list RS, št. 68/2007 z dne 30. 7. 2007

24. člen

(podpora **policiji** in druge naloge)

Slovenska vojska v skladu z zakonom in ustreznimi načrti lahko sodeluje s **policijo** pri varovanju državne meje, pri varovanju določenih objektov ali območij ter izvajanju drugih nalog oziroma nudi pomoč drugim državnim organom v okviru svojih zmogljivosti.

V zakonski podlagi bi želel izpostaviti navedbo ki poudarja sodelovanje saj je 24. člen ZSSloV redkost kjer zasledimo zakonsko navedeno skupaj Slovenska vojska in Policija.

3.1.3 Notranja varnost - Policija

Slovenska policija je nosilka dela nacionalne varnosti, ki zagotavlja visoko stopnjo notranje varnosti vsem prebivalcem Republike Slovenije s tem, da ščiti ustavno ureditev, demokratični politični sistem, človekove pravice in temeljne svoboščine ter druge ustavnopravne vrednote. Temeljne naloge policije so: varovanje življenja in osebne varnosti ter premoženja ljudi, preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, prijemanje storilcev, vzdrževanje javnega reda in miru, nadzor in urejanje prometa, nadzor državne meje, varovanje določenih oseb in objektov ter opravljanje drugih nalog v skladu z zakonom.

Z zakonom o Policiji, je bila zagotovljena pravna podlaga za vzpostavitev policije kot organa v sestavi ministrstva za notranje zadeve. Policija je s tem pridobila visoko stopnjo samostojnosti, predvsem na področju opravljanja policijskih nalog in policijskih pooblastil. Njena neodvisnost se kaže še na dveh področjih: na finančnem, saj ima v državnem proračunu lastno postavko, in na kadrovskem, saj generalni direktor policije kot predstojnik organa v sestavi odloča o delovnopravnem statusu zaposlenih v policiji, kadrovska služba pa skrbi za zaposlovanje v Policiji.

Vendar Policiji neodvisnosti, samostojnosti in strokovnosti ne zagotavlja le Zakon o Policiji, ki je močno zmanjšal možnost vplivanja politike, lokalnih interesov in drugih centrov moči, temveč predvsem jasno definirana pooblastila policistov, pravila policijske etike, poudarjeno izobraževanje in stalno usposabljanje zaposlenih.

Naloge Policije so v Zakonu o Policiji določene z generalnimi policijskimi klavzulami, splošnimi zakonskimi pooblastili in usmeritvami za ukrepanje policije. Njene temeljne naloge določa Zakon o Policiji v 3. členu.

Policija je pristojna za opravljanje navedenih nalog, ki izhajajo iz Zakona o policiji in so obenem temeljno poslanstvo policije. V sodelovanju s posamezniki in skupnostmi zagotavlja varnost ljudi in premoženja, preprečuje, odkriva in preiskuje prekrške in kazniva dejanja, vzdržuje javni red in mir, nadzoruje državno mejo, ureja in nadzoruje cestni promet ter izvaja druge zakonsko določene naloge.

Svoje naloge opravlja na treh ravneh:.

- državni
- regionalni
- lokalni ravni

Organizacijsko Policijo sestavljajo:

- generalna policijska uprava,
- policijske uprave
- policijske postaje.

Iz tega lahko sklepamo, da so policijske naloge tipične oblastne naloge s katerimi se zapoveduje ali prepoveduje določeno ravnanje ljudi s čemer se zagotovi javna varnost in red, kar je glavni strateški cilj Policije. Nekoliko drugače bi lahko rekli, da preprečuje in odvrta nevarnosti za nastanek nevarnih pojavov, ki ogrožajo človekovo življenje, svobodo in premoženje.

Policija ne sme čakati na nevarne posledice ampak jih mora preprečiti. izhodišče za delitev policijske dejavnosti je torej na represivno in preventivno.

Ustavnost in zakonitost sta sestavini vladavine prava in pravne države. Z ustavnostjo in zakonitostjo razumemo formalno in dejansko spoštovanje prava, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter vezanost policije na ustavo in zakone (Kečanovič in sodelavci, 2006). To načelo izhaja iz ustave, da morajo biti vsi pravni akti v skladu z njo in veljavnimi načeli mednarodnega prava. Pomembno določilo v zadevi policijske dejavnosti se nahaja v 153. Členu Ustave RS, ki pravi, da posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu. Nadalje 30. člen Zakon o policiji določa, da so policisti pri opravljanju nalog dolžni ravnati v skladu z ustavo in zakoni, ter spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine. Se pravi vsa pooblastila in naloge policije se morajo nahajati v zakonu in morajo biti v skladu z določili in načeli ustave, zlasti z določili, ki določajo človekove pravice in temeljne svoboščine, kajti policija razpolaga z monopolom fizične prisile, zato je še toliko bolj pomembno da so pravila, ki urejajo policijsko delo v skladu s temi določbami.

Zakonska podlaga sodelovanja s Slovensko vojsko

Zakonska ureditev sodelovanja s Slovensko vojsko v izrednem stanju ali vojni ureja 17. člen – Zakona o policiji – ZPol, Prvi odstavek: Policija se v okviru delovnega področja, določenega z zakonom, pripravlja tudi za delovanje v izrednem stanju ali vojni. Drugi odstavek: V izrednem stanju ali vojni opravlja policija naloge s svojega delovnega področja tako, da nastalim razmeram prilagaja svojo organiziranost, oblike in metode dela. Tretji odstavek: O obsegu in oblikah delovanja policije v izrednem stanju ali vojni odloči Državni zbor na predlog vlade. Če se Državni zbor zaradi izrednega stanja ali vojne ne more sestati, o obsegu in oblikah delovanja policije, na predlog vlade, odloča predsednik republike. Četrti odstavek: Uporabo materialno-tehničnih sredstev, infrastrukture, zemljišč in objektov policije v izrednem stanju ali vojni načrtuje policija.

Zakon o Policiji. Uradni list RS, št. 49/1998 z dne 3. 7. 1998 - ZPol

17. člen

Policija se v okviru delovnega področja, določenega z zakonom, pripravlja tudi za delovanje v izrednem stanju ali vojni.

V izrednem stanju ali vojni opravlja policija naloge s svojega delovnega področja tako, da nastalim razmeram prilagaja svojo organiziranost, oblike in metode dela.

O obsegu in oblikah delovanja policije v izrednem stanju ali vojni odloči Državni zbor na predlog vlade. Če se Državni zbor zaradi izrednega stanja ali vojne ne more sestati, o obsegu in oblikah delovanja policije, na predlog vlade, odloča predsednik republike.

Uporabo materialno-tehničnih sredstev, infrastrukture, zemljišč in objektov policije v izrednem stanju ali vojni načrtuje policija.

Sodelovanje je mogoče navezati tudi na 21. Člen ZPol – Zakona o Policiji , prvi odstavek: Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo v okviru svojih pristojnosti z organi lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti. Drugi odstavek: Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti

oziroma k spodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo pomoč.

Zakon o Policiji. Uradni list RS, št. 49/1998 z dne 3. 7. 1998 - ZPol

21. člen

Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo v okviru svojih pristojnosti z organi lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti.

Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oziroma k vzpodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo pomoč.

V ta namen policijske postaje in policijske uprave ter organi, organizacije in institucije iz prejšnjega odstavka sporazumno ustanavljajo svete, sosvete, komisije ali druge dogovorjene oblike partnerskega sodelovanja.

4 KREPITEV SODELOVANJA

4.1 Nov korak h krepitvi sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo

Več je že bilo poizkusov po okrepitvi sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo uvodoma bi navedel enega prvih izpred 11 let iz vadbenega in oskrbnega centra Ministrstva za notranje zadeve v Gotenici kjer sta se maja 1999 sestali delegaciji Slovenske Policije in Generalštaba Slovenske vojske. Generalni direktor policije Andrej Podvršič in načelnik Generalštaba SV Iztok Podbregar. Delegaciji sta se pogovarjali predvsem o konkretizaciji sodelovanja na področju usposabljanja in izobraževanja, na katerem imata Slovenska vojska in Policija veliko podobnih programov. Da bi se izognili podvajanju kadrov, tehnike in opreme, sta se generalni direktor Policije in načelnik Generalštaba dogovorila, in imenovala posebne ekspertne skupine, ki so naredile prve korake sodelovanja na področju usposabljanja in izobraževanja ter skupne uporabe prostorov in naprav, ki jih ima Slovenska policija oziroma Slovenska vojska. Od takrat vadbeni center v Gotenici koristi za usposabljanje bojevanja v urbanem okolju tudi Slovenska vojska. Sodelovanje je steklo tudi na kinološkem področju in leta 2002 je v Gotenici bilo prvenstvo vodnikov službenih psov. Sodelovanje od leta 1999 omogoča da policisti in vojaki sodelujejo na različnih oblikah izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja v obeh institucijah med drugim na kriminalističnem tečaju, prometnih tečajih, kinologiji, izobraževanju v tujih jezikih, na tečaju za pridobitev pooblastil. Leta 2002 sta generalni direktor Policije Marko Pogorevc in načelnik Generalštaba SV brigadir Ladislav Lipič kjer je sodelovanje med organoma bilo usmerjeno v izobraževanje na področju letalstva, zdravstvene oskrbe in pirotehnike. Dogovorila sta se tudi, da bo posebna delavna skupina preučila možnost izobraževanja podčastnikov SV na Višji policijski šoli in šolanje policijskih starešin v Šoli za častnike SV. (srečanje dne 10. september 2002).

Pomemben korak h krepitvi je bil storjen s podpisom dogovora o sodelovanju 18. maja 2010, ki je bil podpisan s strani načelnika Generalštaba Slovenske vojske generalmajorja mag. Alojza Šteinerja in v.d. Generalnega direktor policije Janka Goršeka.

Letošnji načrt sodelovanja s področij šolanja, izobraževanja in usposabljanj ter logistike, telekomunikacij in informatike in s področja uporabe specialnih elektronskih naprav je zelo bogat. Pravzaprav gre zgolj za formalizacijo že sedaj odličnega medsebojnega sodelovanja v programih enega ali drugega organa, ki je bilo intenzivno že v preteklih letih. V ospredju načrta je takšno sodelovanje, pri katerem se predvidene dejavnosti izvajajo s čim bolj racionalno izrabo sredstev in ki je namenjeno krepitvi ugleda in prepoznavnosti tako policije kot vojske. Sodelovanje poteka po načelu recipročnosti virov in temelji na izmenjavi izkušenj znanj in sposobnosti, predvsem s področij, na katerih so pripadniki in pripadnice Slovenske vojske odlično usposobljeni in izurjeni.« Posebej je bilo vzorno obojestransko sodelovanje s Policijsko akademijo, ter specialno enoto Policije in posebno enoto Policije in poveljniško-štabno šolo Slovenske vojske.

Generalni direktor Policije Goršek je za častnik Delo dne 13.06.2010 po podpisu izjavil, da sta z načelnikom generalštaba našla ogromno skupnih izhodišč in izzivov, ki so podlaga za nadaljnje sodelovanje. Sodelovanje Policije z vojsko je po njegovem mnenju dobro na "vseh področjih, ne le na področju permanentnega usposabljanja". Reorganizacija bo po Gorškovih besedah pomenila tudi združevanje posameznih služb in razmislek o boljši učinkovitosti organa. To lahko po njegovo na primer pomeni, da bi bil del zaposlenih prerazporejen v druge organizacijske strukture. Osnovni cilj reorganizacije je dvig učinkovitosti, pri čemer ne bi dodatno obremenjevali proračuna in skušali najti rezerve. **(Slika 2: Slovenska vojska in Policija)**

5 SODELOVANJE NA TERENU

5.1 Varovanje državne pomorske meje

5.1.1 Naloge policije na morju

Policisti pomorske postaje Policije Koper varujejo državno mejo na morju ter opravljajo mejno kontrolo na treh mejnih prehodih za mednarodni morski promet Koper, Izola in Piran. Ob opravljanju nalog varovanja državne meje na morju nadzorujejo tudi plovbo plovil v notranjem in mednarodnem prometu. Poleg tega v okviru varovanja državne meje preverjajo osebe na plovilih in osebe, ki se ukvarjajo s kakršnokoli dejavnostjo na morju. Pozorni so tudi na kršitve drugih zakonov, kot npr:

- Zakona o ohranjanju narave
- Pomorskega zakonika
- Zakona o morskem ribištvu
- Zakona o varstvu pred utopitvami.

Pri tem preventivno opozarjajo in svetujejo ter ukrepajo zoper kršitelje s podajo predlogov drugim prekrškovnim organom. Pomorski policisti sodelujejo z Upravo Republike Slovenije za pomorstvo, pristaniško kapitanijo, carino, civilno zaščito, ribiškimi inšpektorjem in drugim subjekti, ki opravljajo svoje naloge na morju.

Za tesnejše sodelovanje med njimi je bila s sklepom Vlade Republike Slovenije ustanovljena tudi Koordinacijska skupina za morje, v kateri so predstavniki Policijske uprave Koper, Uprave RS za pomorstvo (URSP), Carinskega urada Koper, ribiškega inšpektorata, Slovenske vojske in Agencije za okolje in prostor.

V primerih prekrškov in kaznivih dejanj na morju poteka koordinacija preko OKC PU Koper. V primerih iskanja in reševanja na morju je za koordinacijo pristojen MRCC Koper (Maritime rescue coordination centre), ki ga upravlja Urad Republike Slovenije za pomorstvo. V primeru naravnih nesreč in onesnaženja je za koordinacijo pristojen Regionalni štab civilne zaščite. Za varnost pomorske plovbe in obravnavo pomorskih nesreč po Pomorskem zakoniku je primarno pristojen Urad Republike Slovenije za pomorstvo. Če pomorski policisti pri svojem delu na morju naletijo na pomorsko nesrečo ali so nanjo napoteni s strani OKC, opravijo reševanje, zavarujejo kraj pomorske nesreče ter opravijo druga neodložljiva opravila. O tem takoj obvestijo URSP in če njeni delavci pridejo na kraj, prevzamejo postopek, če pa se takoj ne odzovejo in ne pridejo na kraj, je o tem na URSP podan obdolžilni predlog v skladu z določili Zakona o prekrških.

5.1.2 Naloge 430. mornariškega diviziona Slovenske vojske na morju

430. mornariški divizion Slovenske vojske zagotavlja vojaško obrambo slovenskega akvatorija ter sodeluje v sistemu zaščite, reševanja in pomoči na morju.

Naloge:

- pripravljanje in urejanje akvatorija, obalnega roba, obale in zaobalja za bojevanje
- vzdrževanje pripravljenosti
- vodenje vojnega režima plovbe
- hidronavigacijska in hidrometeorološka podpora ter sodelovanje v združenem boju na akvatoriju, obalnem robu in v zaobalju
- izvajanje protiladijskega, protiminskega in protidiverzantskega boja, boja proti pomorskemu desantu, miniranja ter oviranja na obalnem pasu in morju
- izvajanje pomorskodiverzantskega delovanja

Pomembna naloga 430. mornariškega diviziona je tudi zagotavljanje varnosti na morju ter sodelovanje enote s strokovnimi službami, ki skrbijo za nadzor nad morjem in izpostavlja pomen koordinacije med njimi. Ladja Ankarana je za zagotavljanje pomoči v primeru nesreč na morju ali pri iskanju pogrešanih v stalni pripravljenosti 24 ur na dan vse dni v tednu. (Vir 3)

5.2 Ideja obalne straže v Republiki Sloveniji

Obseg Slovenske obale zajema del severovzhodnega Jadrana od državne meje z Italijansko republiko pri Lazaretu do državne meje z Republiko Hrvaško pri izlivu reke Dragonje v morje.

Obala je dolga 46 km in pripada občinam Koper, Izola in Piran. Geomorfološka zgradba obalnega pasu je zelo raznolika. Ožji obalni pas je dokaj kamnit oziroma prodnat in samo izjemoma poraščen. Večji del obale je težko dostopen s kopnega, ker se kopno strmo spušča v morje, z morja pa je težko dostopen zaradi plitvin. Deli obalnega pasu, kjer je dostop še posebej težaven, so od Lazareta do Valdoltre, od Simonovega zaliva do

Strunjana, od Pacuga do Fiese in od Lucije do izliva reke Dragonje. Največja nevarnost za plovbo v Tržaški zaliv so plitvine ob zahodni obali Istre, posebno plitvine pri rtu Savudrija. Zaradi skalnatega dna bi se poškodovalo dno nasedle ladje in ob morebitnem izlitju nevarnih snovi bi bilo okolje zelo ogroženo. (Načrt zaščite in reševanja ob nesrečah na morju, verzija 2, April 2005).

Ideja ob vzpostavitvi obalne straže v Republiki Sloveniji so se že porodile ob osamosvojitvi po 1991. Poslanec državnega zbora Republike Slovenije, Aurelij Juri, je v letu 2002 naslovil na Vlado Republike Slovenije, ministra za notranje zadeve dr. Rada Bohinca, ministra za obrambo dr. Antona Grizolda, ministra za promet Jakoba Presečnika in ministra za okolje in prostor mag. Janeza Kopača, pobudo o vzpostavitvi obalne straže, kot državne interdisciplinarne strukture oziroma službe, ki bi opravljala na morju vse naloge, ki so danes poverjene štirim, prej navedenim ministrstvom.

V svetu obstajata dve vrsti obalnih straž. Prva, katere najbolj poznana predstavnika sta obalni straži ZDA in Kanade (Vir 5), sta visoko profesionalizirani in dobro opremljeni službi, ki opravljata različne naloge, od nalog povezanih z varnostjo plovbe, reševanja na vodi in pod vodo, varovanje meja in preprečevanje ilegalnih prehodov državne meje ter tihotapstva mamil, obrambnih nalog in nalog v zvezi z varstvom okolja, pa do navigacije in plovbe ledolomilcev, ki spremljajo trgovske ladje po severnih morjih. V ZDA je obalna straža organizacijsko vezana na Ministrstvo za transport, v Kanadi pa na Ministrstvo za ribištvo in oceane.

Drugi primer organizacije obalne straže predstavlja Avstralija in Nova Zelandija. Tam delo temelji na prostovoljni bazi, oprema pa se nabavlja s prostovoljnimi prispevki. Naloge te obalne straže so predvsem reševanje in pravočasno obveščanje.

Naloge na morju sedaj opravljajo vsak organ s svojega delovnega področja Policija, Uprava za pomorstvo, Ministrstvo za okolje in prostor in Slovenska vojska. Nekatere od teh nalog so tako specifične, da bi bilo njihovo izvajanje nemogoče, če jih ne bi izvajala služba, ki ima z zakonom določena splošna pooblastila. Na primer: naloge varovanja državne meje lahko opravlja samo policija, ker ima za to zakonska pooblastila. Takšnih nalog pa nikakor ne bi mogla opravljati Slovenska vojska, saj to ni v skladu s Schengenskimi standardi in načelom, da vojska ne posega v civilno sfero. Po drugi strani pa bi plovila Slovenske vojske lahko uporabljali za reševanje, kadar bi se za to pokazala potreba. (Vir 6)

Organi, ki sedaj opravljajo naloge na morju in v zvezi z morjem, se zavedajo potrebe po čim bolj racionalni uporabi razpoložljivih tehničnih sredstev in kadrovskih potencialov. Tako v okviru Ministrstva za promet predvidevajo ustanovitev Regionalnega operativnega centra za nadzor in reševanje (CROSS center). Eno prvih faz predstavlja izgradnja Vssell Traffic System – VSL sistem, ki bo služil Ministrstvu za promet – področje pomorskega prometa, Ministrstvo za kmetijstvo in prehrano – področje ribištva in Ministrstva za notranje zadeve – varovanje državne meje in preprečevanje ilegalnih migracij.

V bistvu obalna straža omogoča poenotenje trenutno prepletenih pristojnosti organov med pristaniško kapitanijo oziroma upravo za pomorstvo, policijo, ministrstvom za obrambo. Potencial nudi tudi morebitna pristojnost obalne straže za ukrepanje ob onesnaženje morja. Zasedil sem le da se na tem področju analizira različne vzorce obalnih straž po svetu. Ocenjujem, da bi bilo potrebno natančneje analizirati kakšno organizacijo dejansko potrebujemo za poenotenje trenutno prepletenih pristojnosti med več ministrstev. Ideja se je ponovno pojavila ob dejstvu da bo Slovenska vojska prejela od Rusije kot plačilo klirinškega dolga 50 metrsko vojaško ladjo Svetljak.

Ocenjujem, da bo minilo še nekaj let preden bomo imeli ustrezno zakonsko osnovo za sodelovanje vojaške policije, vojaških ladij in ostalih sredstev, kot podpora policiji z enakimi pooblastili, tako kot imajo urejeno v sosednji Italiji. Vprašati se moramo kaj potrebujemo? Ker smo relativno mlada država še do tega vprašanja nismo prišlo, ocenjujem, da bomo v kratkem deležni sprememb iz naslova racionalizacije in poenotenja posameznih strokovnih služb tudi na področju pooblastil in delovanja Slovenske vojske in Policije.

5.3 Terorizem in Slovenci

Terorizem opisuje veliko definicij odvisno iz katerega okolja avtor definicije izhaja in kakšni so njegovi pogledi dejstvo je, da je terorizem in terorist na eni strani revolucionarno gibanje in so akterji narodni heroji na drugi strani se razume aktivnost kot teroristično dejanje in akterje kot teroriste. Terorizem je tako metoda političnega ali verskega boja praviloma v teroristično organizacijo povezanih pripadnikov in somišljenikov ter omejena raba tehničnih sredstev uporabljenih za načrtno in sistematsko izvajanje nasilja nad naključno izbranimi žrtvami ali simboličnimi objekti z namenom zastraševanja civilnega prebivalstva. Poglavitni cilj zastraševanja predstavlja vsiljevanje političnih, verskih, ekonomskih in ideoloških interesov. Kopše (2008, 16).

V času od samostojnosti Slovenije se Slovenci nismo srečali direktno s terorizmom. Zadnji evidentiran pojav je atentat v Beogradu leta 1456 na zadnjega celjskega grofa Ulrika II, ki je pomenil izgubo samostojnosti saj so kasneje celjsko posest zavzeli Habsburžani. Posledično smo Slovenci izgubili samostojnost vse do leta 1991. Primorski Slovenci so leta 1927 ustanovili organizacijo TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka), ki je delovala do leta 1941. Njeno delovanje zaznamujejo predvsem napadi na fašistične ustanove, patrolje in izvajanje sabotaž. Veliko članov je bilo povezanih z jugoslovansko in britansko obveščevalno službo. Leta 1941 so obtožili deveterico pripadnikov organizacije vohunstva in terorističnih aktivnosti, pet so jih usmrtili v kraju Občine. Z usmrtitvijo so organizacijo dokončno zatrli. V času druge svetovne vojne se je pojavila na področju današnje Slovenije tajna organizacija »Črna roka«, izvrševala je nasilje med aktivisti Osvobodilne fronte in nad Partizani. Sestavljena je bila iz dezertarjev, plavogardistov in domobrancev. Ime organizacije so simbolizirali z odtisom črne dlani na letakih ob žrtvah.

V Sloveniji od samostojnosti do 2009 ni evidentiranih klasičnih oblik terorizma ali terorističnih aktivnosti z majhno izjemo, da smo Slovenci 20.5.2001 dobili prvega terorista po besedah Busheve administracije je to študent Tomi Sluga iz Slovenije z elektronskim pismom »*President, save the Earth, you asses, we will kill you in Ljubljana. Welcome.*« Prevedeno: »*Predsednik, rešite Zemljo, vi riti, ubili vas bomo v Ljubljani. Dobrodošli.*« (VIR 7) uspel pridobiti status terorista, kar ga je naposled stalo 4 mesece zaporne kazni. Elektronsko sporočilo je zbudilo zanimanje saj je bilo posredovano v urad predsednika Busha pred zgodovinskim srečanjem Bush - Putin v Ljubljani 22. maja 2001. Epilog je zgodba dobila z oprostilno obsodbo leta 2007.

Kvazi terorističnemu napadu smo bili skoraj priča tudi 10.julija 2009 ko je 59-letni Hrvat hotel izvesti atentat na predsednika vlade Boruta Pahorja.

Obtoženi je bil na črni listi schengenskega območja zaradi poskusa napada z eksplozivom konec 90-ih v Nemčiji, prav tako naj bi sodeloval v hrvaški osamosvojitveni vojni in da je bil nekaj časa ujetnik v srbskem taborišču Stajicevo, potem pa naj bi se nekaj časa zdravil v psihiatričnih ustanovah. Atentata na slovensko vlado je dvignil zanimanje tudi v diplomatskih krogih in Evropski uniji, saj naj bi šlo za poskus terorističnega napada na območju Unije. Epilog zgodbe je da je da je osumljencu bilo onemogočeno aktiviranje ročne bombe že na postaji Dobovo s strani policista.

Danes Republika Slovenija kot demokratična država z ustavo zagotavlja sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter daje pravico do odprave posledic njihove kršitve. Poleg tega je temeljna naloga sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo izmenjava podatkov ter krepitev obveščevalno-varnostne skupnosti v Sloveniji kar urejena v skladu z demokratičnimi standardi in upošteva varstvo temeljnih človekovih pravic in svoboščin. Obveščevalno-varnostne službe tudi vse pogosteje mednarodno sodelujejo na vojaškem in obveščevalnem področju pri ugotavljanju groženj mednarodne varnosti, saj Slovenija sodi v koalicijo boja proti terorizmu.

5.3.1 Nacionalna ureditev na področju terorizma; upravljanje in vodenje

V deklaraciji o skupnem boju proti terorizmu (Uradni list RS, št. 81/2001 z dne 15.10.2001) je navedeno, da Državi zbor Republike Slovenije obsoja sleherni terorizem. Zanj ni nikakršnega opravičila.

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni državni organi imajo ob terorističnih napadih s klasičnim orožjem ali z orožjem oziroma s sredstvi za množično uničevanje predvsem naslednje naloge, ki jih razdelajo v načrtih dejavnosti, ki so dodatki k temu načrtu:

Državni načrt zaščite in reševanja ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi, Šifra: 214-00-167/2003-30 z dne: 14.02. 2005, EVA 2004-1911-0014 (Vir 8)

6 SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE

Sodelovanje se intenzivneje krepí vsako leto kot začetek sodelovanja sem zasledil sklenjen in podpisan sporazum med Slovensko vojsko in Policijo leta 1999 v Gotenici. Od takrat se sodelovanje krepí na področjih izobraževanja in usposabljanja ter v zadnjem desetletju je zaznati enormni skok v sodelovanju na področju obveščevalne varnosti in služb ki so vpete v pretok informacij v realnem času. V ospredju sodelovanja med Slovensko vojsko in policijo lahko brez dvoma izpostavim da je obveščevalno področje, ki ga bom v nadaljevanju malo natančneje predstavil.

6.1 Formiranje in sodelovanje obveščevalno varnostne mreže

Od razpada Jugoslavije lahko predpostavimo, da smo bili priča enormno spreminjajočemu se okolju so se spremenile tudi varnostne razmere, potrebno je bilo ustanoviti ustrezno službo, ki bi sistematično zbirala in analizirala podatke s obrambnega področja. Dejstvo je bilo da je prestrukturiranje in nove oblike delovanja neizbežno, nujno. Vloga varnostnih služb kot je bila do tedaj ni mogla več razmer nadzorovati, ker bi delovala konfliktno z novo strukturo politične ureditve. Leta 1992 z odlokom vlade se je služba preimenovala v VOMO. Vendar šele leta 1994, s sprejetjem Zakona o obrambi (UL RS, št. 82/94), se je znotraj Ministrstva za obrambo organizirala Obveščevalno varnostna služba. Opravljala je strokovne obveščevalne, varnostne in protiobveščevalne naloge pri čemer je lahko uporabljala posebne operativne metode in sredstva na način in po postopku, ki ju

določa zakon za SOVO in Kriminalistično službo pri Ministrstvu za notranje zadeve. Leta 1999 je bil sprejet še zadnji akt, ki je zaokrožil obveščevalno-varnostni sistem na področju obrambe, v smiselno celoto. Gre za Uredbo o obveščevalno-varnostni službi Ministrstva za obrambo, ki je podrobneje uredila delovno področje obveščevalne službe na področju obrambe.

Najintenzivnejše je sodelovanje Slovenske vojske in Policije na področju informiranja v realnem času, v zadnjih letih ob vstopu v Schengenski sistem so varnostni organi Republike Slovenije morali izpolnjevati kriterije ki jih zahteva Evropa in posledično je to pomenilo informatizacijo in poenotenje sistemov informiranja ter pretoka in formacij v realnem času. Razmere so pokazatelj da je sodelovanje med notranje-varnostnim in zunanje-varnostnim sistemom nujno.

Pri izvajanju nalog Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo izven struktur Ministrstva za obrambo sodeluje predvsem s Policijo in SOVO ter znotraj Slovenske vojske z Vojaško policijo in sektorjem J-2 Generalštaba SV. Pomembno je izpostaviti pristojnosti OVS so za kazniva dejanja za katera ja zagrožena zaporna kazen nad tri leta in Vojaška policija je pristojna za kazniva dejanja z zagroženo kaznijo do tri leta.

Obveščevalno-varnostni sistem deluje v okviru varnostnega sistema Republike Slovenije kot podsistem. Delimo ga na vodstveno in izvršno strukturo. Vodstveno strukturo varnostnega sistema sestavljajo državni organi: Državni zbor RS s svojimi stalnimi in občasnimi delovnimi telesi in Vlada RS z delovnimi, svetovalnimi in usklajevalnimi organi, zlasti s Svetom za nacionalno varnost. Ti organi skladno z zakonskimi določili in pristojnostmi, ki jih imajo, opredeljujejo nacionalno varnost, nacionalno varnostno politiko, obveščevalno in varnostno politiko ter usmerjajo in nadzirajo aktivnosti obveščevalnih in varnostnih služb. Izvršno strukturo varnostnega sistema pa sestavljajo obveščevalne in varnostne službe Republike Slovenije:

- Slovenska obveščevalno- varnostna agencija
- Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo
- Kriminalistična služba v sestavi Ministrstva za notranje zadeve.

(Purg, 2002: 149-156).

Zakon o obrambi navaja, da pri strokovnih obveščevalnih, protiobveščevalnih in varnostnih nalogah sodeluje tudi Vojaška policija. Njeno delo ob tem strokovno usmerja OVS. Poleg Vojaške policije OVS pri svojem delu sodeluje s Slovensko vojsko in Ministrstvom za notranje zadeve in SOVO. Omenjene službe med sabo, na osnovi določenih predpisov in v skladu z Zakonom o tajnih podatkih (UL RS, št. 87/01) izmenjujejo določene podatke. Vse zbrane podatke, ki jih OVS pridobi, so podlaga za izdelavo analitičnih in operativnih ocen, izdelavo načrtov uporabe vojske in drugih obrambnih priprav, opravljanje štabno varnostnih nalog v vojski ter načrtovanje in izvajanje obrambnih ukrepov. S pomembnejšimi ugotovitvami OVS, kot prvo, seznanja ministra za obrambo, ki tudi določi njene težiščne naloge, pogosta uporabnika pa sta še predsednik vlade in predsednika republike. Naloge, ki jih opravlja OVS pa morajo biti v skladu z usmeritvami Sveta za nacionalno varnost in pristojnega delovnega telesa državnega zbora t.i. Odbora za obrambo. Odbor za obrambo je pravzaprav glavni neposredni usmerjevalec dejavnosti OVS, saj določa strateške smeri delovanja te službe. Državni zbor pa tudi posredno usmerja dejavnosti, saj je zadolžen za vodenje in nadziranje celotne obrambne politike. Kar se tiče pooblastil pooblaščenih delavcev OVS je Zakon uredil podobno kot pred njim Odlok o varnostnem organu Ministrstva za obrambo in Vojaški policiji. Zakon o obrambi določa, da imajo pooblaščeni delavci službe pravico in pooblastilo uporabljati posebne operativne metode in sredstva na način, kot ju določa Zakon za SOVO in Kriminalistično službo Ministrstva za notranje zadeve.

6.1.1 Svet za nacionalno varnost

Sveta za nacionalno varnost je pristojen za usklajevanje nacionalne varnostne politike in za usmerjanje ter usklajevanje dejavnosti, ki se izvajajo za uresničevanje interesov in ciljev nacionalne varnosti. Svet za nacionalno varnost med temeljnimi nalogami svetuje vladi pri sprejemanju njenih ukrepov in aktov, ki se nanašajo na nacionalno varnost države, svetuje ministrstvom pri ukrepih in aktih ministrstev, ki se nanašajo na uresničevanje interesov in ciljev nacionalne varnosti, usklajuje mnenja in ukrepe ministrstev in drugih državnih organov ter drugih organizacij pri izvajanju dejavnosti nacionalne varnosti ugotavlja in ocenjuje varnostna tveganja, ogrožanje države ter ukrepe in usmeritve za zagotavljanje nacionalne varnosti. Sekretariat Sveta za nacionalno varnost sestavljajo: direktor SOVE, ki vodi sekretariat, generalni direktor Policije, načelnik Generalštaba Slovenske vojske, državni sekretar v Ministrstvu za zunanje zadeve, državni sekretar v Ministrstvu za obrambo, poveljnik Štaba Republike Slovenije za civilno zaščito, direktor Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, svetovalec predsednika vlade za nacionalno varnost. Sestavo ureja Odlok o svetu za nacionalno varnost (Uradni list RS, št. 135/2004 z dne 17.12.2004).

6.1.2 Kriminalistična služba v sestavi Ministrstva za notranje zadeve

Kriminalistična služba je varnostna služba, ki pri svojem delu uporablja posebne operativne metode in sredstva dela, kar jo približuje obveščevalnim službam. Po določilih Zakona o kazenskem postopku lahko zoper osebo, za katero obstajajo razlogi za sum, da je z eno ali več osebami sodelovala pri izvršitvi kaznivih dejanj, preiskovalni sodnik odredi, s pisno odredbo izvršujejo pa organi za notranje zadeve. Temeljne naloge so usmerjene v preprečevanje kaznivih dejanj zoper varnost v Republiki Sloveniji in njeno ustavno ureditev in za kazniva dejanja zoper človečnost in mednarodno pravo.

6.2 Sodelovanju na področju logistike

Sistem nacionalne varnosti Republike Slovenije je sestavljen iz treh podsistemov, in sicer: obrambnega podsistema, podsistema notranje varnosti in podsistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, 2010, Uradni list RS, št. 27/2010 z dne 2.4.2010). Obrambni sistem Republike Slovenije je namenjen obrambi pred zunanjo vojaško agresijo in drugimi nasilnimi posegi tujih oboroženih sil zoper neodvisnost, samostojnost in ozemeljsko celovitost Republike Slovenije. Sestavljen je iz vojaške in civilne obrambe, ki se medsebojno dopolnjujeta. Vojaška obramba države je usmerjena predvsem na odvrčanje od agresije na Slovenijo, po potrebi pa tudi na obrambo države z orožjem in vojaškimi sredstvi. Njen nosilec je Slovenska vojska. Civilna obramba predstavlja različne nevojaške ukrepe in dejavnosti, ki podpirajo vojaško obrambo. Termin obrambna logistika se nanaša na materialno in zdravstveno podporo vojaške obrambe (Kukec, 1997: 14) in je integrirana v nacionalno logistiko. Vojaška logistika pa je sestavni del obrambne logistike. **(Slika 3: Področja nacionalne logistike (Kukec, 1997: 16))**

S Sodelovanjem med Slovensko vojsko in Policijo sem se prvič na terenu seznanil leta 2005 ko smo pripadniki 670.POVLOGB / TRAČ zagotavljali logistično podporo pri transportu policijskih vozil na vadišče Poček, kjer so se policijske specialne enote urile v razstreljevanju vozil ter učinkih razstreliva na vozilo.

6.3 Sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja

Sodelovanje Slovenske vojske in Policije na področju izobraževanja in usposabljanja je primarna naloga in predstavlja večinski del sodelovanja ocenjujem, da je za učinkovit boj proti asimetričnim grožnjam nujno potrebno usklajeno delovanje vseh subjektov nacionalno-varnostnega sistema, zato je nujno potrebno sodelovanje policijskih enot s sorodnimi enotami Slovenske vojske na specialističnih področjih delovanja. Aktiviranje velikega števila organov zahteva medresorsko sodelovanje in koordiniranje na strateški in operativni ravni v vseh fazah delovanja. Model celovitega in integriranega delovanja prispeva k učinkovitosti in fleksibilnosti delovanja. Policijsko in vojaško sodelovanje je pri zatiranju groženj in organiziranega kriminala nujno. V Republiki Sloveniji je nosilec delovanja policija na podlagi Zakona o policiji. Za izvajanje nalog zunaj matične države pa je odgovorna vojska. Zakonska določila v Republiki Sloveniji omogočajo sodelovanje in učinkovito delovanje obeh varnostnih struktur. Tako Zakon o obrambi opredeljuje sodelovanje policije in vojske v različnih oblikah, kot so sodelovanje na področju varovanja državne meje, varovanje kritične infrastrukture. Slovenska vojska se lahko v izjemnih primerih neposredno vključi v boj na ozemlju Republike Slovenije. Slovensko vojsko aktivira Vlada Republike Slovenije v primerih, ko je grožnja zelo velika in policija sama ne more preprečiti oziroma obvladati posameznega dejanja. V tem primeru se v državi oziroma na določenem območju razglasijo izredne razmere.

V zadnjem obdobju je sodelovanje med Policijo in Slovensko vojsko intenzivno. Medsebojno sodelovanje se izvaja tako na vodstveni kot izvedbeni ravni.

Oblike medsebojnega sodelovanja so naslednje:

- usposabljanje vojaških policistov pri pridobivanju policijskih pooblastil;
- usposabljanje vodnikov službenih psov;
- usposabljanja s področja protibombne zaščite;
- usposabljanja s področja različnih taktik in tehnik bojevanj;
- usposabljanje pripadnikov SE GPU za vojaškega bolničarja;
- usposabljanje s področja taktike delovanja enot za varovanje oseb

Usposabljanja so obojestranska, tako da prihaja do izmenjave mnenj in izkušenj z obeh strani. Skupna usposabljanja potekajo iz različnih taktičnih vsebin in skupnih urjenj s področja ostrostrelstva. V zadnjem času so pripadniki izvedli skupno usposabljanje iz teme vojaškega ostrostrelstva v Gotenici ter taktike malih enot na Počku. Pripadniki Vojaške policije pridobivajo določeno znanje in izkušnje iz policijskih vrst kot so: taktika obvladovanja množic, uporaba prisilnih sredstev. Odras dobrega medsebojnega sodelovanja je tudi izvajanje skupnih operativnih nalog na terenu, kar se kaže v sodelovanju pri nekaterih pomembnih preteklih dogodkih, kot so srečanje parlamentarnega odbora NATA, zasedanje OVSE, srečanje ministrov NATA v Portorožu ter aktivnosti pri uvedbi evra« (Klinar 2007, 81–83).

Rezultati medsebojnega sodelovanja so odraz boljše usposobljenosti posameznikov in enot, ki jih sistem potrebuje za zagotavljanje nacionalne varnosti. Pri tem se pojavi vprašanje, kakšne bodo potrebe v naslednjih letih? Potrebno je nameniti več časa urjenju in medsebojnemu sodelovanju policijskih in vojaških specialistov, in sicer tako doma kot v tujini. Zaradi vzdrževanja ustrezne ravni izurjenosti se je potrebno skupno izvajanje nalog, povsod tam in na način, ki ga zakonodaja ne prepoveduje, skupno izvajanje varovanja oseb, skupna protibombna zaščita, izmenjava izkušenj iz misij itd.)« (Adamič v Klinar 2007, 83). Ocenjujem, da je sodelovanje s specializiranimi službami Slovenske vojske zgledno in nujno potrebno. Sodelovanje bi morali na področju protiteroristične dejavnosti še okrepiti tako na vodstveni kot operativni ravni. Medsebojnega sodelovanja in izmenjave izkušenj je vse več, dejstvo pa je, da je treba dosledno upoštevati zakonodajo in usmeritve pristojnih organov.

Glede na majhnost varnostnega sistema v Republiki Sloveniji je nujno potrebno sodelovanje Slovenske vojske s Policijo, in sicer tako na področju izobraževanja, usposabljanja in izmenjave izkušenj kot tudi pri operativnem delovanju. (Klinar 2007, 91)

Maja 2009 je 17. bataljon vojaške policije gostil predstavnike Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za pravosodje. Inštruktorji borilnih veščin in praktičnega postopka v 17. BVP so prikazali elemente borilnih veščin in samoobrambnih tehnik ju-jitsa, uporabo palice z ročajem in vseh elementov pri praktičnem postopku. V prvem delu so inštruktorji prikazali uporabo palice z ročajem tonfa, ki je tipizirano prisilno sredstvo z velikim psihološkim učinkom. V drugem delu so bile prikazane obrambne tehnike pred neoboroženimi in oboroženimi napadalci ter obrambe pred več napadalci. Po prikazni vaji so si vojaški policisti s sodelavci iz civilne policije izmenjali mnenja in prejeli pohvalo glede strokovnosti in hitrosti pri izvedbi postopkov. Izmenjava mnenj je bila končana z ugotovitvami po še večkratnih skupnih usposabljanjih in srečanjih.

Novembra 2009 so se vojaški policisti skupaj z inštruktorjem borilnih veščin 2./17. BVP odzvali na vabilo inštruktorjev policije PU Nova Gorica. V štirih dogovorjenih terminih so se v Novi Gorici, skupaj s policisti PU Nova Gorica, usposabljali v praktičnih postopkih z možnostjo uporabe strelnega orožja. Skupaj s policijskimi inštruktorji za borilne veščine so vojaški policisti ponovili in spoznali novosti s področij elementov samoobrambnih tehnik ju-jitsa in praktičnih postopkov. Usposabljanje je obsegalo teme:

- pregled objekta
- gibanje v objektu
- privedba na podlagi odredbe
- kršitev javnega reda in miru v gostinskem lokalu ter v zasebnem prostoru
- opravljanje hišne preiskave na podlagi odredbe
- postopki pri prijavi nasilja v družini
- varnostni pregled, vklepanje in vezanje
- transport in spremljanje osebe
- izvleka osebe iz vozila

Vojaški policisti so na usposabljanju uprizorili različne vloge v dogodkih, v katerih sta morala vojaška policija in policija izvesti postopek intervencije pri kršitvah. Po vsaki opravljeni nalogi so komentirali postopke in opozorili na pomembne napake, ki so nastale pri intervencijah. Posebni del usposabljanja je bil namenjen obrambam pred grožnjo s kratkocevnim orožjem in možnostmi, ki jih imajo policisti, kadar kršitelj želi odvzeti službeno orožje, uporabljeno med postopki. Policisti so spoznali opremo, ki jo uporablja vojaška policija za opravljanje svojih nalog. Policisti so pokazali veliko zanimanja za predstavitev uporabe sredstva za reševanje ERT-1, ki se uporablja v vojaški policiji. Usposabljanja so bila uspešno končana in so povod za nadaljnja skupna usposabljanja, ki jih bo organizirala PU Nova Gorica. Pripadniki vojaške policije 2./17. BVP so pobudo z navdušenjem sprejeli. (Vir 9) Izpostaviti je potrebno da je sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo v veliki večini usmerjeno v sodelovanje na področju usposabljanja in izobraževanja, izpostavil sem le eden primer sodelovanja Vojaške policije saj je delovanje aktualno tako za priprave na MOM. Tudi sam sem bil udeležen na vaji »Wolfpack 2005« vaji Vojaške Policije v sodelovanju z Ameriško vojaško Policijo. Spoznal sem, kot »opfor« sem imel tekom vaje možnost spoznati kako potrebna je uigranost in usposobljenost na področju nadzornih točk. Med pripadniki VP udeleženi na vaji so bili trije bivši policisti. Zanimive so bile analize posameznih akcij, predstavljeni so bili vidiki VP, vidiki bivših Policistov, videnje Ameriške Vojaške policije in videnje akcije ter delovanje »opfora«. Ocenjujem, da je takšno sodelovanje nujno. **(Slika 4: Vaja »Wolfpack 2005«)**

6.4 Sodelovanje na področju promocije organizacij in skupno organiziranje športnih prireditev

Organizaciji sodelujeta na področjih organiziranja športnih prireditev in promocijah predvsem na dnevih odprtih vrat, kjer se ljudem predstavi delovanje, sredstva in omogoči vzdrževanja pomembnega stika s civilno sfero, kar je danes vse pomembneje, da javnost dobi občutek zaupanja v sile tako Slovenske vojske kot Policije.

6.5 Izmenjava materialnih sredstev

V novembru 2009 je generalnemu direktorju policije Janku Goršku simbolno predal taktični fragmentacijski jopiči načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor mag. Alojz Šteiner.

Analiza stanja neprebojnih jopičev v policiji je namreč pokazala, da je policija v letu 2006 imela zelo veliko jopičev, starih deset in več let. Da bi rešila problematiko v zvezi z zagotavljanjem zaščitnih sredstev, je policija v okviru razpoložljivih proračunskih sredstev že začela z intenzivnejšo nabavo neprebojnih jopičev. Da pa bi stanje na tem področju še izboljšali, je Vlada RS na svoji seji 10. novembra 2009 sprejela sklep o brezplačnem prenosu jopičev Slovenske vojske na policijo.

V skladu s tem sklepom se "pravica upravljanja za 882 kompletov taktičnih fragmentacijskih jopičev brezplačno prenese z dosedanjega upravljavca Ministrstva za obrambo, Vojkova cesta 55, Ljubljana, na Ministrstvo za notranje zadeve, Štefanova 2, Ljubljana."

7 TRENDI IN MOŽNOSTI SODELOVANJA MED SLOVENSKO VOJSKO IN POLICIJO

7.1 Pristojnosti na morju – trend obalne straže

Ideja obalne straže se pojavlja že več let in vzbuja različne odzive tako na strokovnem področju kot v javnosti. Trenutne razmere, ki jih je zarezala globalna finančna kriza pripomorejo iz razloga iskanja možnosti varčevanja in optimizacije delovanja k vzpostavljanju enotne skupne službe. Trenutno so pristojnosti razpršene med več resorjev, ter predstavljajo tako administrativni prag ter povečujejo odzivni čas posamezne pristojne službe v rajonu odgovornosti. Pred kratkim sem zasledil idejo o združitvi v enotno obalno stražo z namenom racionalizirati organizacijo državnih organov, ki izvajajo pristojnosti, povezane z morskim akvatorijem. Trenutno izvaja pristojnosti na morju šest ministrstev - obramba, notranje zadeve, finance v sklopu carine, kmetijstvo v sklopu ribištva, promet v sklopu kapitanije in okolje. Vse navedene institucije imajo svoje ločene prostorske, nabavne in logistične zmogljivosti, vse po svoje kupujejo plovila. V vladi so večkrat preučevali vprašanje obalne straže, potem pa so privolili samo v tesnejšo koordinacijo služb, ki delujejo na morju. Ocenjujem da je trend v naslednjih letih glede pristojnosti na morju usmerjen v združitev vojaške, policijske in civilne pristojnosti na morju. Posledično bi takšna združitev pripeljala do zakonskih pomanjkljivosti in bi bilo tako potrebno skladno z novimi nalogami sprejeti Zakon o obalni straži. Obalna straža organizirana po vzoru nekaterih Evropskih držav bi pomenila, da Slovenska vojska ne bi več imela svoje pomorske komponente, temveč bi bila obalna straža razvojno jedro, iz katerega bi v primeru vojnega stanja delovala kot vojaška momarica. Za sprejem takšne rešitve je trenutno aktualno vprašanje, saj državni zbor v tem času obravnava resolucijo o nacionalnem programu razvoja pomorstva in

resolucijo o splošnem dolgoročnem razvoju in opremljanju Slovenske vojske. V sklopu pobud o vzpostavitvi obalne straže je bilo poslano mnenje na pristojna ministrstva in odziv je bil pozitiven samo na finančnem ministrstvu za področje carine iz notranjega ministrstva za področje policije ter ministrstva za promet so prejeli mnenje ki podpira idejo, ostala ministrstva še preučujejo možnosti. Ocenjujem, da sicer trendi za vzpostavitev skupne obalne straže so. Vendar je vpetih toliko različnih področij da ne verjamem da bi v kratkem našli ključni akterji skupne točke ki bi temeljile v združitvi vseh osmih resorjev. Ocenjujem, da lahko vzpostavimo v naslednjih letih obalno stražo ob spojitvi sorodnih pristojnosti s specifičnimi nalogami Slovenske vojske in Policije, katerim v podporo bi bilo ostalih osem pristojnih služb. Trend je aktualen, rešljiv in optimalen.

(Vir 10) (SLIKA 5: Trend obalne straže)

7.2 Trend sodelovanja na področju duhovne oskrbe

Področje duhovne oskrbe je urejeno s Zakonom o verski svobodi - ZVS, kjer izpostavljam :

22. člen

(verska duhovna oskrba v **vojski**)

Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske imajo med vojaško službo pravico do verske duhovne oskrbe v skladu s predpisi o vojaški službi in obrambi države.

23. člen

(verska duhovna oskrba v **policiji**)

Policistkam in policistom, ki to želijo, država zagotovi versko duhovno oskrbo v okoliščinah, ko jim je uresničevanje verske svobode oteženo. Organizacijo verske duhovne oskrbe in način izvrševanja te pravice v policiji podrobneje uredi minister, pristojen za notranje zadeve.

Uradni list RS, št. 14/2007 z dne 16.02.2007 Zakona o verski svobodi (ZVS)

Za zagotovitev spoštovanja človekovih pravic, zaradi izboljšanja kakovosti življenja in zaradi čim večje učinkovitosti različne organizacije se uporabljajo najnovejša spoznanja o človeku, njegovih potrebah in možnostih. Antropologija gleda na človeka kot na telesno, duševno in duhovno bitje. Spoznanja o teh treh razsežnostih in z njimi povezanih potrebah se zrcalijo tudi v organizaciji in ureditvi celovite oskrbe vojakov. Različnost teh treh področij narekuje obravnavanje duhovnosti kot samostojnega področja, ki ga ne morejo pokrivati niti tisti, ki se ukvarjajo s potrebami in težavami telesa ter skrbijo za hrano, obleko, zdravljenje, ogrevanje, niti strokovnjaki za duševnost, potreben je duhovnik. Duhovna oskrba je v vojski pomembnejša kot v gospodarstvu, šolstvu in drugod, saj je tu svoboda gibanja omejena, ljudje praviloma živijo dlje časa stran od domačih, pogosto v okolju drugih kultur, pričakovati pa je tudi težke življenjske položaje, kot je na primer smrtna nevarnost ali smrt.

Vernik v takem primeru potrebuje oskrbo v svoji veri, izkustveno dejstvo pa je, da v smrtni nevarnosti mnogi poglobijo odnos do svoje vere. Vojaški poklic je nekaj posebnega tudi zato, ker vojak v okviru svoje službe, izpostavlja sebe je namreč edini človek, ki lahko koga legitimno usmrti. "Vojak ni samo na robu življenja in smrti, temveč tudi na robu hvale vrednega junaštva ali zločina" (Plut, 2002). Ker država posameznika pripelje v opisane položaje, sprejema odgovornost za njegovo celovito oskrbo.

Ustava RS zagotavlja celovito spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, med katerimi zavzemata svoboda vesti in veroizpovedi (41. člen ustave) ter njeno neposredno uresničevanje na podlagi ustave (15. člen ustave) posebno mesto oziroma imajo višji rang, saj pravice iz 41. člena ustave sodijo med tiste, ki jih ni mogoče niti začasno omejiti ali razveljaviti (16. člen ustave).

Ministrstvo za obrambo je na vseh področjih svoje pristojnosti dolžno zagotoviti čim višjo raven in primerljivost Slovenije z drugimi državami, posebej članicami EU, na področju obrambe pa še posebej s članicami Nata, s katerimi moramo v skupnih operacijah zagotavljati primerljivo varovanje človekovih pravic, opremo, prehrano, obleko, usposobljenost, celovito oskrbo udeležencev. Za zagotavljanje primerljivosti in za ugotavljanje možnosti izboljšav je potrebno poznavanje teh področij.

Dejstvo je če vojaka na nalogah v tujini obišče predstavnik njegove vere, mu to dvigne samopodobo in samozavest; če ve, da je k temu prispevala država, kateri služi, mu to nekaj pove o odnosu te države do njega, njegovega poklica in poslanstva. Na mednarodnih srečanjih, kot je na primer vojaško romanje v Lurd, ki se ga udeleži 34 držav in 20 000 vojakov, se na skupnih dogodkih neposredno vidi in primerja raven cerkvenega zastopanja; enako je s sodelovanjem predstavnikov duhovne oskrbe za Slovenske vojske in Policijo na konferencah zveze Nato in na konferencah v organizaciji Svetega sedeža. V interesu države je da se zahtevnim poklicem kot so vojaški in policijski pripadnikom nudi duhovna oskrba kot ena od poklicnih spodbud.

V Slovenski vojski je področje urejeno s pravilnikom o organizaciji religiozne duhovne oskrbe Uradni list RS, št 58/2003 z dne 18.06.2003. Pravilnik določa organizacijo in način izvrševanja pravice do religiozne duhovne oskrbe vojaških oseb in civilnih oseb, ki delajo v Slovenski vojski. Vojaške in civilne osebe imajo med vojaško službo oziroma delom v vojski pravico do nemotenega izpovedovanja svoje vere v skladu z zakonom in pravili službe v Slovenski vojski. 4. člen pravilnika določa da vojaški vikariat skrbi, da je vojaškim in civilnim osebam različnih veroizpovedi med vojaško službo oziroma delom v vojski zagotovljena religiozna duhovna oskrba. Vojaški vikariat skrbi za religiozno duhovno oskrbo vojaškim in civilnim osebam v miru, v izrednem stanju in v vojni, na vojaških vajah in na misijah v drugih državah, v skladu s predpisi in mednarodnimi pogodbami ter načrti dela poveljstev, enot in zavodov. Osebje vojaškega vikariata mora biti na razpolago vojaškim in civilnim osebam za pogovor, nasvet in podporo. Osebje vojaškega vikariata organizira in vodi bogoslužne obrede in shode za vojaške in civilne osebe njim lastne veroizpovedi, za vojaške in civilne osebe drugih veroizpovedi jih organizira in nanje povabi duhovnike ustrezne veroizpovedi. Pri organiziranju religiozne duhovne oskrbe mora biti zagotovljen enakopravni položaj verskih skupnosti ter vojaških in civilnih oseb, ne glede na njihovo vero. V primeru izrednih dogodkov kot so nesreče, samomori, bolezen ali smrt pripadnika Slovenske vojske, lahko poveljujoči vključi osebje vojaškega vikariata v aktivnosti za odpravo posledic izrednega dogodka ali pomoč prizadetim, če to želi vojaška ali civilna oseba oziroma njeni svojci. Osebje vojaškega vikariata, ob spoštovanju nazorske in verske raznolikosti vojaških in civilnih oseb, sodeluje z uresničevanjem religiozne duhovne oskrbe v skladu s tem pravilnikom s pristojnimi organi in službami pri celostni skrbi za vojaške in civilne osebe v Slovenski vojski in njihove družinske člane, če to želijo.

V Policiji je področje duhovne oskrbe urejeno s pravilnikom o organizaciji in načinu verske duhovne oskrbe v Policiji Uradni list RS, št. 72/2007 t dne 10.08.2007. Pravilnik določa organizacijo in način izvrševanja pravice do verske duhovne oskrbe policistov in policistk. 3. člen določa versko duhovno oskrbo v Policiji organizira uslužbenec oziroma uslužbenka generalne policijske uprave, ki mora pri izvrševanju te pravice zagotoviti enakopravnost različnih veroizpovedi. Pri organiziranju verske duhovne oskrbe lahko

uslužbenec generalne policijske uprave sodeluje z drugimi državnimi organi in predstavniki registriranih verskih skupnosti v Republiki Sloveniji. Podroben opis nalog in obveznosti uslužbenca generalne policijske uprave se določi v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. V naslednjih letih vidim trend v sodelovanju med Slovensko vojsko in Policijo ocenjujem na področje duhovne oskrbe. Izmenjava izkušenj in s temeljnim namenom izboljšanja delovne učinkovitosti in antropološkega zavedanja da je človek, duševno in duhovno bitje predvsem je poudarek na poklicih kjer se zaposleni srečujejo pogosteje s stresom in zahtevnimi nalogami, kamor nedvomno sodi vojaški in policijski poklic.

7.3 Trend sodelovanja na področju logistike – vzdrževanje materialnih sredstev

Slovenska vojska je ob prehodu na poklicne enote ter enote s pogodbeno rezervno sestavo zahteva tudi preskok v organiziranosti in dopolnjevanju struktur enot vojaške logistike. Pri tem je pomembno ustrezno razmerje med logistično avtonomnostjo enot in naslanjanjem na zmogljivosti kot sta oskrba in vzdrževanje iz civilnega sektorja, zlasti na podlagi pogodb. Logistika in organi v njeni sestavi so tisti, ki podpiramo vse operativne naloge doma in v tujini ter smo neposredno povezani z materialnimi sredstvi za izvajanje načrtovanih nalog. Težava ki se pojavi na področju materialnih sredstev je veliko število specialnih materialnih sredstev, katera zahtevajo zraven osnovnega vzdrževanja predpisano tudi tehnično vzdrževanje. Raznovrstnost opremljenosti in razpršenost po različnih lokacijah Republike Slovenije predstavlja tako v organizacijskem, kot tudi tehničnem smislu velik problem zagotavljanja predpisanega vzdrževanja v posamezni enoti.

Razpršenost posameznih materialnih sredstev predvsem zaradi namenske uporabe v enotah predstavlja specifičnost predvsem pri zagotavljanju nemotene uporabe, vezano na tovarniške predpise vzdrževanja. Novejša materialna sredstva so izdelana na osnovi visokih tehnologij in imajo v svoji sestavi zahtevne sklope ter elemente za delovanje. Za vzdrževanje takšnih sredstev je nemogoče in nesmiselno zagotavljati celovito vzdrževanje na vseh lokacijah z lastnimi kadri in sredstvi, saj bi predstavljala zagotovitev opreme in kadrov neracionalnost izvrševanja takšnih nalog. Enote Slovenske vojske so se v teh primerih dolžne vezati na določeno lokacijo vzdrževanja ali na določenega pogodbenega izvajalca del.

Tehnična sredstva predstavljajo v sistemu vzdrževanja tudi zahtevo po pridobitvi in izdelavi tehnično-tehnološke dokumentacije. Predvsem je pomembno in potrebno, da je tehnično-tehnološka dokumentacija prirejena predpisanim stopnjam tehničnega vzdrževanja v SV (I., II. in III. stopnji), kar predstavlja zahtevano izdelavo ustreznih priročnikov za izvajanje vzdrževanja materialnih sredstev. Za zahtevnejša dela morajo biti delavnice za vzdrževanje opremljanje z določenimi diagnostičnim napravami ter usposobljenimi kadri za uporabo le-teh. Zahtevne aparature in usposobljeni kadri so lahko le na določenih lokacijah, kjer je razmeščenost materialnih sredstev večja.

Ravno na izpostavljenem področju vidim trend sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo. Sodelovanje bi bilo smiselno, saj je veliko primerljivih specialnih sredstev, kjer bi bilo racionalno uporabljati skupne servisne kapacitete na ustreznih nivojih vzdrževanja ter pogodbenih zunanjih izvajalcih kar bi z večjim številom enot vzdrževanje le teh pocenilo. Priložnost je vsekakor aktualna za preučevanje in verjamem da bo v prihajajočih letih naletela na posluš tudi med odgovornimi v segmentih vzdrževanja materialnih sredstev.

Z ekonomskega stališča gledano ugotavljam, da so pogodbeni odnosi, ki se sklepajo preko sistema – Zakona o javnih naročilih -ZJN velikokrat neracionalni. V sistemu načrtovanja in izvajanja vzdrževanja materialnih sredstev formacijsko ni postavljene strukture - službe, ki bi izvajala in operirala s podatki »tržnih analiz«. Službe, ki v skladu z Zakonom o

javnih naročil izvajajo postopke javnih naročil ter imajo pregled nad prispelimi ponodbami potencialnih pogodbenih partnerjev. Nimajo pa povratnih informacij o trendu gibanja posameznih cen storitev ali nadomestnih delov na tržišču. Ustanovitev skupne službe za tržne analize ocenjujem da lahko ponudi optimalne rešitve v segmentih javnih naročil in vzdrževanja materialnih sredstev. Veliko je rezerv in trend bi bilo smotno predvsem sedaj v času krize potrebno preučiti.

V nadaljevanju bom predstavil praktičen primer vzdrževanja terenskega vozila MB- PUCH 230 GE ki je v operativni uporabi tako v Slovenski vojski in Policiji.

Vozilo: MB - PUCH 230 GE

Vozilo (terensko) prevozi letno cca. 30.000 kilometrov (km) in ima do sedaj prevoženih 150.000 km. Skladno s tovarniškimi predpisi so v INERVALIH vzdrževanja vozil predpisani naslednji pregledi:

- Tehnični pregled na vsakih 10.000 prevoženih km (ali 1 leto),
- Tehnični pregled na vsakih 30.000 prevoženih km (ali 1 leto).

Iz navedenega sledi, da bo za to vozilo v naslednjem letu potrebno opraviti enkrat I. Tehnični pregled (katerega izvede I. stopnja vzdrževanja) in enkrat II. Tehnični pregled (katerega izvede višja stopnja vzdrževanja), ob predpostavki, da ne nastopi kakršenkoli izredni dogodek.

Ker ima vozilo do sedaj že prevoženih 150.000 km, in poznamo pretekle dogodke vzdrževanja teh vozil nasploh, nam le-ti lahko služijo tudi kot statistika ponavljanja določenih napak na vozilih. Tako so poleg rednega servisiranja na vozilu bila do sedaj izvedena tudi druga vzdrževalna dela:

- obnova avtomatskega menjalnika (pri 140.000 km),
- zamenjava izpušnega sistema (pri 120.000 km),
- popravilo sistema napajanja z gorivom – zamenjava črpalke dovoda goriva (pri 100.000 km),
- redna menjava pnevmatik (na 45.000 km).

Ugotovitev:

Iz podatkov je razvidno, da se za navedeno vozilo predvideva realna možnost dodatnih vzdrževalnih posegov glede na zasledovano statistiko odpovedi oziroma izvedbo vzdrževanja.

Tako planiramo:

Z/Š	Planirana dela	I. stopnja	Višja stopnja
1.	Izvedba I. TP	1 x	
2.	Izvedba II. TP		1x
3.	Dodatna predvidena dela		
	obnova zavornega sistema		1x
	obnova hidravličnega volana		1x
	zamenjava pnevmatik		1x

Razvidno je, da samo terensko vozilo zahteva veliko vzdrževalnih korakov glede na primerljive kapacitete bi bilo sodelovanje pri vzdrževanju vojaških in policijskih vozil smiselno.

Termini optimizacijskega cikla so:

- termin načrtovane izvedbe posameznih opravil,

- čas izvedbe opravil,
- potrebe po nadomestnih delih in potrošenem materialu,
- stroškovno oceno popravil in
- zahteve po kapacitetah vzdrževanja.

7.4 Trend prednosti s informacijsko prenovo procesov - vzdrževanje

S prenovo so v osnovi podprocesni mnogo krajši in enostavnejši. Uporabnik vodi in spremlja samo evidenco uporabe posameznega materialnega sredstva. Podatki pri vnosu zahtevajo le vpis preteklega stanja uporabe sredstva in predvideno ter načrtovano porabo za prihodnje obdobje. Tako uporabniku ni potrebno poznati predpisanih Intervalov vzdrževanja ali drugih predpisanih normativnih dokumentov s področja tehničnega vzdrževanja. Podproces, kjer se zbirajo podatki in urejajo povezave med posameznimi nivoji informacijskega sistema zagotavlja program SAP R/3, modul PM - vzdrževanje.

Baze podatkov morajo biti predhodno koncipirane, urejene in vezane na ključne podatke, ki se lahko v postopkih planiranja vzdrževanja vključujejo v dograjevanje zahtevanih oblik in želja prirejenih dokumentov. Tako odpade ročni vnos predpisanih podatkov intervalov vzdrževanja, zahtevanih tehnično-tehnoloških postopkov posamezne stopnje v izvajanju vzdrževanja in razpoložljivih kapacitet vzdrževanja. Z baznimi podatki si zagotovimo izračunavanje vrednosti storitev in potrebnega materiala. Vse to primerjamo z osnutkom finančnega načrta. Morebitna odstopanja omogočajo možnost sprostitev finančnih sredstev ali izkazovanje dodatnih potreb po le-teh. Podproces upošteva tudi zgodovino dogajanja vzdrževanja materialnega sredstva, ki poleg vrednotenja storitev, vgrajenega materiala in kriterijev vzdrževanja razvršča sredstva v posamezne skupine v smislu zahtevnosti nadaljnjega vzdrževanja. Proces glede na želeno nalogo poteka avtomatsko in ne zahteva ročnega vnosa operativnih podatkov. Na ta način hitro in zanesljivo pridemo do letnega plana preventivnega vzdrževanja materialnih sredstev v Slovenski vojski. Dodatna verifikacija načrtov ni potrebna, saj so želeni izpisi že končni produkt in tako po segmentih sestavni del Letnega plana vzdrževanja materialnih sredstev v Slovenski vojski.

Informacijsko podprto področje vzdrževanja je bilo nujno iz vidika ažurnosti, preglednosti nabave in potrošnje sredstev zato ocenjujem trend informatizacije vzdrževalnih procesov tako je v Slovenski vojski bil storjen velik korak in del tega optimizacijskega in preglednega, ekonomično zanimivega segmenta vzdrževanja koraka bi bilo smiselno da dopolni tudi Policija zato sem izbral področje vzdrževanja kot priložnost sodelovanja.

Vključil bom še analizo prihranitve časa z uvedbo informatizacijskega segmenta SAB v vzdrževanje materialnih sredstev. Ker je letno planiranje vzdrževanja materialnih sredstev poglobljena naloga v procesih vzdrževanja ne pa edina, je pomembno to nalogo oceniti tudi s porabo časa. Razvidno je, da se s sodobno informacijsko podporo - s programom SAP R/3 proces letnega planiranja vzdrževanja materialnih sredstev v Slovenski vojski časovno zmanjša proces na več kot polovico.

Izkoriščen čas bi tako lahko namenili za druge aktivnosti, kot so:

- proučevanje in izdelava natančnih analiz vzdrževanja,
- kontrola in nadzor vzdrževanja v vseh procesih izvajanja,
- tesnejše sodelovanje s pogodbenimi izvajalci,
- raziskava tržišča pri zagotavljanju nadomestnih delov in potrošenega materiala,
- hitrejša in natančnejša izračunavanje kriterijev vzdrževanja glede na vrsto, tip in starost MS,
- statistično izračunavanje kot so pogostosti odpovedi obratovanja, vzroki in posledice

Razvoji tehnologije so v nenehnem spreminjanju in posodabljanju kar pomeni, da si ne smemo dovoliti stagniranja. V sistem prihajajo vedno nova materialna sredstva, ki bodo zahtevala drugačen pristop planiranja vzdrževanja kot to velja za obstoječa. Strukture enot se spreminjajo in z njimi njihova materialna sredstva kot opremljenost kar zahteva nove izzive na področju vzdrževanja. Predvsem je potrebno poudariti, da se uvaja sistem o vsestranski informacijski podpori, ki bo vstopal s popolnim programom vodenja vseh evidenc za vsako materialno sredstvo za vse nivoje uporabe v Slovenski vojski ISLOG - Informacijski sistem logistike in bo hkrati vezan tudi na delavniško dokumentacijo vzdrževanja. Vendar vezave in poti med subjekti bodo ostajale, prav tako naloge in termini, v drugačni spremenjeni obliki. Prav gotovo sistem omogoča lažji način dela ki je preglednejši in učinkovitejši, hitrost iskanja podatkov in kakovost le-teh bo večja in hitrejša. Uvedba sistema ima cilj izboljšati kvaliteto dela na vseh področjih in ravneh delovanje Slovenske vojske in trend v tem segmentu ocenjujem, da je lahko nadgraditev sistema za potrebe Policije ter s tem poenotenje o fazah vzdrževanja vojaških in policijskih materialnih sredstev.

7.5 Trend skupnega radijskega sistema TETRA

V zadnjih letih smo bili deležni hitrega razvoja na področju mobilnih radijskih zvez, predvsem mobilne telefonije ter sprememb pri organizaciji profesionalnih radijskih omrežij in mobilnih radijskih omrežij z javnim dostopom. Prevladuje ideja oziroma je vse bolj jasno da bo v prihajajočih letih na področju mobilne radijske telefonije prevladalo na globalni ravni radijsko omrežje TETRA - TERrestrial Trunked Radio. Za zagotovitev osnovnih pogojev delovanja sistema TETRA je potrebno zagotoviti enotne frekvenčne pasove za delovanje. Uprava za telekomunikacije v okviru Ministrstva za promet je rezervirala frekvenčni pas od 380 do 400 MHz, ki je namenjen za delovanje sistema TETRA izključno za zagotavljanje nacionalne varnosti in zaščite. **(SLIKA 6: Neposredna radijska zveza TETRA)**

Trenutno na varnostnem področju Republike Slovenije delujejo neodvisni profesionalni mobilni sistemi radijskih zvez od katerih je največji bil ZARE Uprave za zaščito in reševanje, sledil je sistem zvez Policije nato sistem zvez ministrstva za obrambo in Sistem mirnodobnih zvez Slovenske vojske RASTO Ministrstva za obrambo. Radijski sistemi se uporabljajo večinoma za prenos govornih sporočil, tendence kjer vidim možnost je v ospredju že nekaj let in teži k temu, da bi se prenašala slikovna sporočila v živo in to bo ob izpolnjenih pogojih omogočal sistem TETRA. Na policijskem področju prenos iz terenskih nalog in iz vojaškega vidika direktno iz bojišča v štab vodenja in poveljevanja. Težava trenutnih razmer je namreč kripto zaščita, ki med različnimi sistemi ni kompatibilna in je zvezo mogoče uporabljati le na način brez zaščite, kar je javno odprta vreča informacij sovražniku in kriminalcem.

Trend vidim v enotnem sistemu TETRA ki omogoča zaščito in standarde ki bi bili enotni in tendence v Evropi nakazujejo na realizacijo uvedbe sistema TETRA. Slovenska vojska sistem tetra uvaja fragmentarno in razmeroma počasi, kar izvira in finančnega zalogaja ki je za uvedbo sistema takšne razsežnosti enormen, zato ocenjujem, da je čas pravi saj finančna kriza realizacijo vzpostavitve kompatibilnega sistema notranje-varnostnega in zunanje-varnostnega področja zgolj oddaljuje. Sodelovanje je rešitev iz optimizacijskega vidika in verjamem, da bo v nekaj letih sistem TETRA uveden tako v Slovenski vojski kot policiji kot enotni standardizirani radijsko-frekvenčni sistem ki omogoča kripto zaščito.

(Vir 11)

ZAKLJUČEK

Nacionalni varnostni sistem je sinteza vseh družbenih podsistemov, ki zagotavljajo osnovne možnosti za obstoj in delovanje družbe. Ta sistem varuje družbo pred vplivi ogrožajočih dejavnikov in odpravlja posledice, ki jih povzročijo različni viri ogrožanja. Nacionalni varnostni sistem države je funkcija in struktura na področju nacionalne varnosti, ki ne vključuje samo sposobnosti države za ohranitev vrednot svoje družbe pred notranjimi in zunanjimi ogrožanji, za ohranitev miru in svobode državljanov, ampak v sodelovanju z drugimi podsistemi v družbi zagotavlja nadaljnji razvoj družbe kot celote. Nacionalni varnostni sistem sestavljajo varnostna politika, varnostna struktura in varnostno samoorganiziranje civilne družbe. Varnostna struktura je namenjena zagotavljanju varnosti na ravni celotne družbe. Varnostno strukturo sestavljata dve prvini: obrambna in notranja varnostna. Geostrateški položaj Republike Slovenije v Evropskem prostoru je namreč enkraten saj je stičišče treh geopolitičnih in geostrateških prostorov; srednjeevropskega, južnoevropskega in jadransko sredozemskega. Čez Republiko Slovenijo potekajo najkrajše kopenske povezave, ki zahodno Evropo povezujejo s Podonavjem in Balkanom ter naprej proti zahodu in Mali Aziji. Hkrati čez Slovenijo potekajo najugodnejše povezave iz srednjeevropskih celinskih držav do Jadranske obale. Iz predstavljenega geostrateškega položaja je Republika Slovenija izpostavljena zunanjim grožnjam. Notranje-varnostno področje mora ob podpori zunanje-varnostnega področja usklajeno delovati z namenom zaznavanja in preprečevanja groženj in kaznivih dejanj. Nacionalnovarnostni sistem Republike Slovenije v segmentu varnostni sestav preko podsistema obramba in notranja varnost tako zagotavlja usklajeno delovanje Slovenske vojske in Policije z temeljnim namenom zagotavljanja blaginje državljanov Republike Slovenije. Sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo je nujno, kar sem na področju obveščevalne izmenjave podatkov v realnem času in poenotenju sistema izobraževanja in usposabljanja kadra izpostavil kot temeljni področji sodelovanja. V delovanju specialističnih služb kot so zdravstvo, letalstvo, pirotehnika, kinologija sodelovanje teče že več let in se iz leta v leto krepi in izpopolnjuje. Izpostavil bi predvsem trend, ki ga lahko začrta trenutna finančna kriza. Trend združevanja sorodnih specialističnih služb z optimizacijskim namenom tako na kadrovski kot na finančni ravni. Hipotezi lahko v celoti potrdim saj nujnost sodelovanja izvira iz sorodnega delovnega področja ter v več segmentih zagotavljanja tako notranje kot zunanje varnostni dialog. Iz leta v leto ocenjujem, da se bo sodelovanje nadgrajevalo in dopolnjevalo.

V zaključni nalogi sem izpostavil trende, ki bodo v naslednjih letih aktualna vprašanja ter vodilo v krepitev sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo. Uvodoma bi izpostavil trenutno že aktualen trend uvedbe obalne straže. Vprašanje uvedbe obalne straže je trenutno aktualno vprašanje, saj državni zbor v tem času obravnava resolucijo o nacionalnem programu razvoja pomorstva in resolucijo o splošnem dolgoročnem razvoju in opremljanju Slovenske vojske. Dejstvo v trendu razmišljanja ob uvedbi obalne straže je da trenutno izvaja pristojnosti na morju šest ministrstev - obramba, notranje zadeve, finance v sklopu carine, kmetijstvo v sklopu ribištva, promet v sklopu kapitanije in okolje. Vse navedene institucije imajo svoje ločene prostorske, nabavne in logistične zmogljivosti in vsa po svoje kupujejo plovila kar je neracionalno predvsem v obdobju kjer finančna kriza reže ostro v gospodarski sferi in javni sektor mora optimizirati delovanje, da lahko zagotavlja nemoten servis državljanom tudi v bodoče zato ocenjujem trend uvedbe obalne straže kot pravo potezo. Kot pomemben in še neizkoriščen trend sem izpostavil sodelovanje med Slovensko vojsko in Policijo na področju duhovne oskrbe. Temeljno vodilo sodelovanja bi bilo spoštovanja človekovih pravic in izboljšanja kakovosti življenja ter s tem zagotoviti čim večjo učinkovitost organizacije kjer se uporabljajo najnovejša spoznanja o človeku, njegovih potrebah in možnostih. Antropologija gleda na človeka kot na telesno, duševno in duhovno bitje. Spoznanja o teh treh razsežnostih in z njimi povezanih potrebah se zrcalijo tudi v

organizaciji in ureditvi celovite oskrbe vojakov in policistov. Vojaški in policijski poklic je nekaj posebnega tudi zato, ker v okviru svoje službe, izpostavljata sebe, namreč lahko se znajdeta ne samo na robu med življenjem in smrtjo, temveč tudi na »robu hvale vrednega junaštva ali zločina" (Plut, 2002).

Trend uvedbe enotnega informacijskega sistema za vzdrževanje materialnih sredstev sem izpostavil, kot segment kjer je vpetih veliko finančnih sredstev in ocenjujem, da je mogoče s sodelovanjem med vojsko in policijo enotno uvesti sistem nadzora nad materialnimi sredstvi, rezervnimi deli zanje in informacijsko rešiti problem zalog in »just in time« uvedbo oskrbe vzdrževalnega segmenta. Dejstvo je, da tako vojska kot policija uporabljata veliko sorodnih materialnih sredstev in vzdrževanje le teh bi na enoto bilo ob sodelovanju nižje. Kot praktičen primer sem vključil primer vzdrževanja vozila PUCH 230GE ki je v operativni uporabi tako v Slovenski vojski kot v Policiji. Optimizacijski vidik je vodilo v trendu združevanja vzdrževalnega segmenta vojske in policije ter hkrati uvedba informatizacijskega nadzora nad sredstvi. Izpostavil sem tudi trend uvedbe enotnega radijskega sistema TETRA v Slovenski vojski in Policiji. Uvedba bi poenotila pretok informacij in le te bi lahko pošiljali in prejeli v kriptirani obliki kar sedaj še ni mogoče. Uvedba sistema TETRA omogoča prednost ne le zvočnih podatkov temveč slikovno in time tako iz bojišča kot iz mesta kaznivega dejanja. Slednje bi lahko služilo kot neposredno obremenilno gradivo v sodnih primerih.

Ocenjujem, da je Republika Slovenija po obdobju osamosvojitve ubrala ambiciozno pot in je notranje varnostno in zunanje varnostno in obrambno področje relativno dobro uredila z zakonodajo in z ustreznimi službami vpetimi v nacionalnovarnostni sistem Republike Slovenije. Trenutno globalno finančno krizno stanje nakazuje težnje po zmanjševanju sredstev za posamezne službe, kar posledično zahteva opustitve posameznih raziskav, projektov, nekatere službe so bile tudi ukinjene oziroma prestrukturirane. Ocenjujem, da je v sorodnih področjih delovanja tako Slovenske vojske kot Policije še veliko rezerve in še neizkoriščenih resursov. Navedel sem trende za katere ocenjujem, da bodo v naslednjih letih tema pogovorov v sistemih delovanja tako vojske kot policije, in sicer bi izpostavil področje zavedanja pomembnosti duhovne oskrbe, usmerjanja posameznika k realizaciji ciljev tako na mednarodnih vojaških kot tudi policijskih nalogah katere so pristojni. Dejstvo je, da se danes srečujemo s pojavom, da ima vojska na nalogah v tujini vse več policijskih nalog in v bistvu je tudi s tega vidika sodelovanje nujno. Nov korak v sodelovanju je bil narejen 18. maja 2010 s podpisanim dogovorom o sodelovanju med GŠ Slovenske vojske in Policijo. Podlaga za nadaljnjo sodelovanje je vzpostavljena, čas je, da se izvaja in krepi.

LITERATURA

1. Anžič, Andrej (1997) Varnostni sistem RS. Časopisni zavod Uradni list: Ljubljana.
2. Brezovšek, Marjan (2007) Demokratična uprava in tajnost podatkov. FDV: Ljubljana.
3. Čater, Natalja (2004) Zakon o javnih uslužbencih v praksi s komentarji in vzorci. Finac: Ljubljana
4. Grizold, Anton (1999): Obrambni sistem republike Slovenije. Ministrstvo za notranje zadeve, Visoka policijsko-varnostna šola: Ljubljana
5. Jelušič, Ljubica (1997): Legitimnost sodobnega vojaštva. FDV: Ljubljana.
6. Kečanonović, B., Klemenčič, G., Zidar K., Pavlin P. (2006). Policijsko pravo in pooblastila., GV založba: Ljubljana
7. Klinar, Robert. 2007. Delovanje specializiranih enot slovenske vojske in policije v protiterorističnih nalogah, specialistično delo. FDV: Ljubljana.
8. Kolenc, Tadeja (2002) Slovenska policija, MNZ: Ljubljana
9. Kopše, Boštjan (2008): Diplomaska naloga: Soodvisnost logističnega sistema in taktike terorizma.: Fakulteta za logistiko UM: Celje
10. Kukec, Herbert Ivan (1997): Obrambna logistika. Vojstvo 97-2, junij 1997, str. 13–32. MORS: Ljubljana.
11. Malešič, Marjan ur. (2002) Nacionalna in mednarodna varnost : iz obramboslovnih raziskav III. FDV: Ljubljana
12. Plut, Jože (2002) Za pravice človeka. Družina: Ljubljana
13. Purg, Adam (2002): Primerjalni obveščevalni sistemi. Ministrstvo za notranje zadeve, VPVŠ: Ljubljana.
14. Purg, Adam (1995): Obveščevalne službe. Enotnost, Ljubljana
15. Ušeničnik, Bojan (2002): Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V: Ušeničnik, Bojan: Nesreče in varstvo pred njimi. URSZR: Ljubljana.
16. Valjavec, Sergeja (2006): Diplomaska naloga: Medijski pogled na sodelovanje Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju. FDV: Ljubljana.
17. Virant, Gregor (2002): Pravna ureditev javne uprave; Visoka upravna šola: Ljubljana

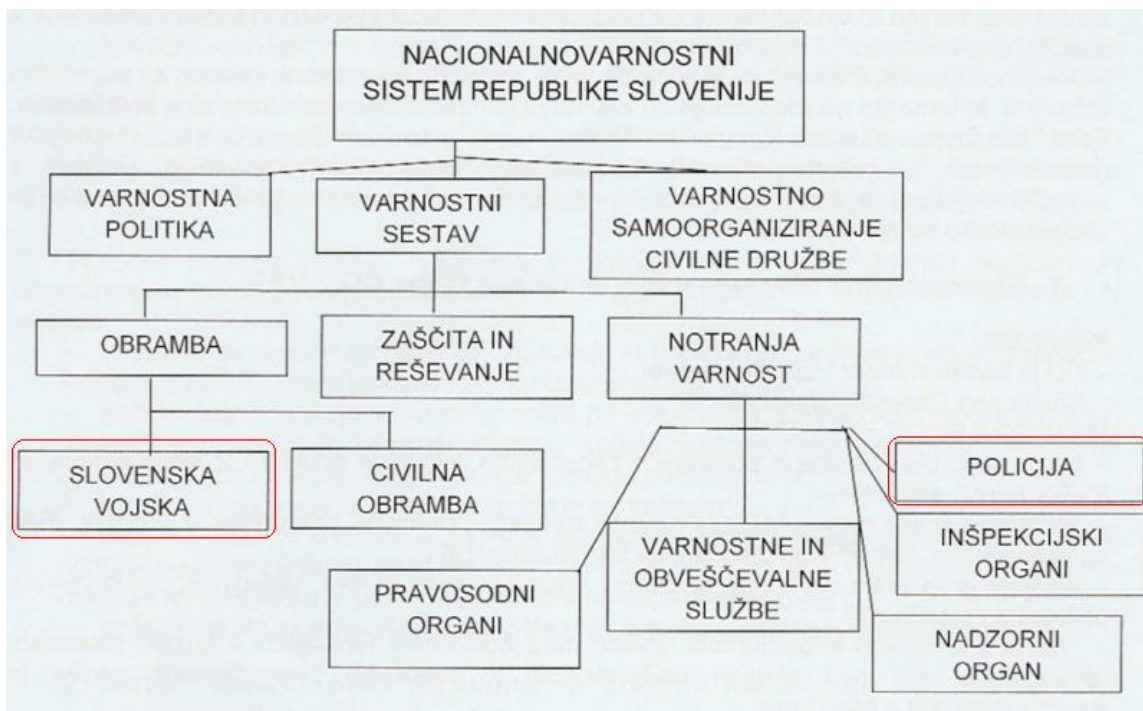
VIRI

- Vir 1: Usmeritve za izdelavo načrtov delovanja SV pri zaščiti ,reševanju in pomoči. MORS, št. 842-00-2/99 z dne 10.03.1999.
- Vir 2: Državni načrt zaščite in reševanja ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi, Šifra: 214-00-167/2003-30 z dne: 14.02. 2005, EVA 2004-1911-0014
- Vir 3: Slovenska vojska <http://www.slovenskavojska.si/o-slovenski-vojski>
- Vir 4: 430.MOD http://www.siol.net/slovenija/novice/2009/07/jelusiceva_mornarica.aspx
- Vir 5: Obalna straža <http://www.uscg.mil/default.asp>
- Vir 6: Obalna straža <http://www.pacific.ccg-gcc.gc.ca>
- Vir 7: Prvi terorist v SLO <http://www.avtonomija.org/prviterorist>
- Vir 8: Nacionalna ureditev – terorizem <http://www.sos112.si/slo/tdocs/terorizem.pdf>
- Vir 9: Sodelovanje s policijo <http://anzecesen.com/9.pdf>
- Vir 10: Trend obalne straže <http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/1042380563>
- Vir 11: TETRA <http://www.sos112.si/slo/tdocs/tetrasti.pdf>

ZAKONI

1. Zakon o obrambi. Uradni list RS, št. 82/1994 z dne 30. 12. 1994 - ZObr
2. Zakon o Policiji. Uradni list RS, št. 49/1998 z dne 3. 7. 1998 - ZPol
3. Zakon o službi v Slovenski vojski. Uradni list RS, št. 68/2007 z dne 30. 7. 2007 ZSSloV
4. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Uradni list RS, št. 64/1994 z dne 14. 10. 1994 – ZVNDN
5. Zakona o verski svobodi. Uradni list RS, št. 14/2007 z dne 16.02.2007 - ZVS

SEZNAM SLIK IN TABEL

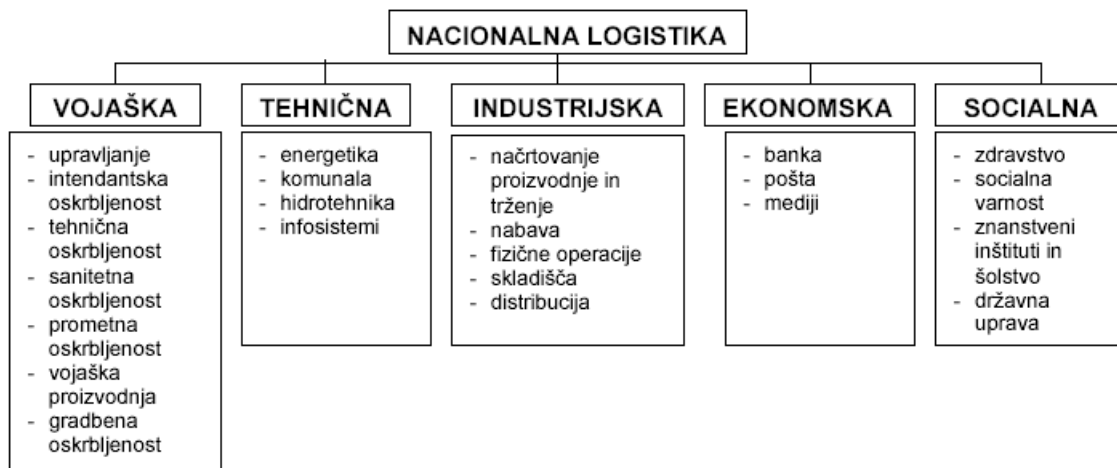

Slika 1: NVS, Nacionalno varnostni sistem Republike Slovenije – predavanja šč

Slika 2: Slovenska vojska in Policija,

<http://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/8371-policija-s-slovensko-vojsko-podpisala-dogovor-o-sodelovanju?lang=>

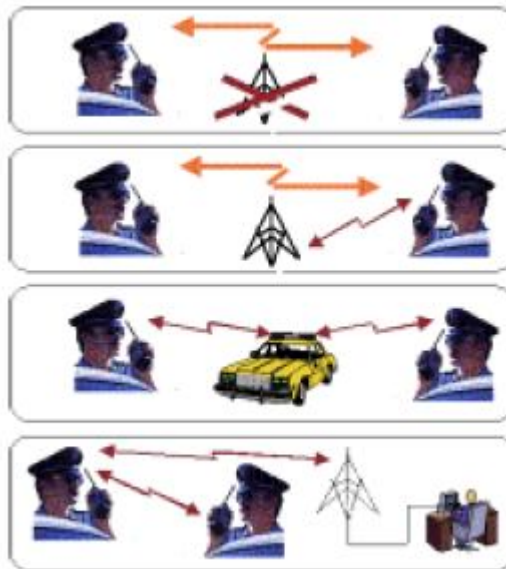
Slika 3: Področja nacionalne logistike (Kukec, 1997: 16)

Slika 4: Vaja »Wolfpack 2005« Opfor – Kopše Boštjan

SLIKA 5: Trend obalne straže

SLIKA 6: Neposredna radijska zveza TETRA

SLOVAR TUJIH IZRAZOV

Team leader – vodja skupine

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

RS	Republika Slovenija
SV	Slovenska vojska
CZ	Civilna zaščita
MORS	Ministrstvo za obrambo
670.POVLOGB / TRAČ	670. Poveljniško logistični bataljon / transportna četa
430.MOD	430. Mornariški divizion
NGŠ	Načelnik Generalštaba
GŠ	Generalštab
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske
URSP0	Uprava Republike Slovenije za pomorstvo
CROSS	Regionalnega operativnega centra za nadzor in reševanje
RKBO	Radiološka kemična biološka obramba
UJMA	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
TETRA	TERrestrial Trunked RAdio
TO	Teritorialna obramba
TIGR	Organizacija Trst, Istra, Gorica, Rijeka
OKC PU	Operativno komunikacijski centr Policijske uprave
VSL	Vessell Traffic System
MOM	Mednarodne operacije v podporo miru

PRILOGE

Priloga 1: Izjava o avtorstvu zaključne naloge

Priloga 1

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani kandidat – slušatelj 21. generacije Šole za častnike Boštjan Kopše, roj. 29.04.1983, izjavljam, da je zaključna naloga z naslovom »Sodelovanje Slovenske vojske in policije v Sloveniji pri mentorju VVU XII. r. Gregorju Potočniku, avtorsko delo. V zaključni nalogi so uporabljeni viri in literatura korektno navedeni, teksti niso uporabljeni brez navedbe avtorjev.

Kandidat – slušatelj
Boštjan Kopše

Maribor, junij 2010